

Europeiska unionens officiella tidning

L 158

fjortiosjunde årgången

30 april 2004

Svensk utgåva

Lagstiftning

Innehållsförteckning

I Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk

- * Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 849/2004 av den 29 april 2004 om ändring av förordning (EG) nr 2320/2002 om införande av gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten ⁽¹⁾ 1
- * Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 av den 29 april 2004 om långlivade organiska föreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG 7
- * Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/37/EG av den 29 april 2004 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener eller mutagena ämnen i arbetet (sjätte särdirektivet enligt artikel 16.1 i rådets direktiv 89/391/EEG) (kodifierad version) ⁽¹⁾ 50
- * Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG ⁽¹⁾ 77

⁽¹⁾ Text av betydelse för EES

Pris: 22 EUR

SV

De rättsakter vilkas titlar är tryckta med fin stil är sådana rättsakter som har avseende på den löpande handläggningen av jordbrukspolitiska frågor. De har normalt en begränsad giltighetstid.
Beträffande alla övriga rättsakter gäller att titlarna är tryckta med fetstil och föregås av en asterisk.

I

(Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk)

**EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 849/2004
av den 29 april 2004**

om ändring av förordning (EG) nr 2320/2002
om införande av gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA
FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 80.2 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget², och

¹ Yttrandet avgivet den 28 januari 2004 (ännu ej offentliggjort i EUT).

² Europaparlamentets yttrande av den 11 mars 2004 (ännu ej offentliggjort i EUT) och rådets beslut av den 29 april 2004.

av följande skäl:

- (1) Genom förordning (EG) nr 2320/2002¹ införs harmoniserade gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten.
- (2) Vid tillämpningen av förordning (EG) nr 2320/2002 har det visat sig att det krävs tekniska ändringar. Syftet med dessa ändringar är inte att ändra förordningens räckvidd och de påverkar inte heller på något sätt skyddet för passagerarna inom den civila luftfarten.
- (3) Genom förordning (EG) nr 2320/2002 tillåts att andra men tillräckligt höga skyddsnivåer fastställs för de minsta flygplatserna. Det är konsekvent att tillåta samma tillräckligt höga skyddsnivåer vid både avgång och ankomst.
- (4) Förordning (EG) nr 2320/2002 bör ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE:

Artikel 1

Förordning (EG) nr 2320/2002 ändras härmed på följande sätt:

1. I artikel 2 skall följande definition läggas till:

"4. *avgränsat område*: ett område som genom tillträdeskontroller är avskilt från andra områden med säkerhetsrestriktioner."

¹ EGT L 355, 30.12.2002, s. 1.

2. Artikel 4 skall ändras på följande sätt:

– Punkt 3 skall ersättas med följande:

"3. Den berörda myndigheten i en medlemsstat får, på grundval av en lokal riskbedömning och om tillämpningen av de säkerhetsåtgärder som anges i bilagan är oproportionerlig, eller där de inte kan genomföras av objektiva praktiska skäl, anta nationella säkerhetsåtgärder för att säkerställa en lämplig skyddsnivå på flygplatser

a) med ett årligt genomsnitt på högst två kommersiella flygningar per dag, eller

b) med endast allmänflyg, eller

c) med en kommersiell verksamhet som är begränsad till luftfartyg på mindre än 10 ton MTOW eller med färre än 20 säten,

varvid hänsyn skall tas till sådana små flygplatsers särdrag.

Den berörda medlemsstaten skall informera kommissionen om dessa åtgärder."

– Följande punkt skall införas:

"3a. Punkt 3 får också tillämpas på avgränsade områden av flygplatser med

a) endast allmänflyg, eller

b) en kommersiell verksamhet som är begränsad till luftfartyg på mindre än 10 ton MTOW eller med färre än 20 säten.

Ett avgränsat område skall anges i flygplatsens säkerhetsprogram.

Alla flyg som avgår från ett avgränsat område vid en flygplats skall underrätta ankomstflygplatsen om detta före flygets ankomst."

3. I artikel 7 skall orden "kontrolleras", "granskningar", "granskare" och "rapporterna från utförda verksamhetskontroller" ersättas med "övervakas", "verksamheter för övervakning av efterlevnaden", "personer" respektive "rapporterna från övervakning av efterlevnaden".

4. Bilagan skall ändras på följande sätt:

- I punkt 5.2 skall följande punkt läggas till:

"3. Undantag

Lastrumsbagage tillhörande de parter som anges i punkt 4.1 3 får genomgå speciella procedurer för säkerhetskontroll eller undantas från säkerhetskontroll."

- I punkt 7.3 1 b skall den sista meningen ersättas med följande:

"så att det på rimligt sätt säkerställs att det inte innehåller något sådant förbjudet föremål som anges i punkterna iv och v i tillägget om det inte har deklarerats och på ett korrekt sätt genomgått tillämpliga säkerhetsåtgärder."

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 29 april 2004.

På Europaparlamentets vägnar

P. COX

Ordförande

På rådets vägnar

M. McDOWELL

Ordförande

**EUROPAPARLAMENTETS OCH
RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 850/2004
av den 29 april 2004**

om långlivade organiska föreningar och
om ändring av direktiv 79/117/EEG

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA
FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 175.1
i detta,

med beaktande av kommissionens förslag¹,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget³, och

¹ EUT C

² EUT C

³ Europaparlamentets yttrande av den 26 februari 2004 (ännu ej offentliggjort i EUT) och rådets beslut av den 26 april 2004.

av följande skäl:

- (1) Denna förordning gäller främst miljöskydd och skyddet av människors hälsa. Den rättsliga grunden är därför artikel 175.1 i fördraget.
- (2) Gemenskapen är allvarligt oroad över de fortsatta utsläppen av långlivade organiska föroreningar i miljön. Dessa kemiska ämnen sprids över internationella gränser långt från utsläppsplatsen, motstår nedbrytning och bioackumuleras genom näringskedjan, och utgör en hälso- och miljörisk. Det krävs därför nya åtgärder för att skydda människors hälsa och miljön mot dessa föroreningar.
- (3) I enlighet med sitt miljöansvar undertecknade gemenskapen den 24 juni 1998 protokollet till 1979 års konvention om långväga gränsöverskridande luftföroreningar om långlivade organiska föroreningar, nedan kallat "protokollet", och den 22 maj 2001 Stockholmskonventionen om långlivade organiska föroreningar, nedan kallad "konventionen".

-
- (4) De största bristerna i gemenskapens nuvarande lagstiftning om långlivade organiska föreningar är att det saknas eller endast finns ofullständig lagstiftning om förbud mot framställning och användning av de kemikalier som för närvarande finns upptagna i förteckningarna, att det saknas regler för att lägga till ytterligare långlivade organiska föreningar till förteckningarna över ämnen som skall förbjudas, begränsas eller elimineras och att det saknas regler för att förbjuda framställning och användning av nya ämnen som uppvisar samma egenskaper som långlivade organiska föreningar. Inga mål för utsläppsminskningarna har fastställts på gemenskapsnivå, och de aktuella utsläppsinventeringarna omfattar inte alla källor till långlivade organiska föreningar.
- (5) För att gemenskapen skall kunna fullgöra sina åtaganden enligt protokollet och konventionen på ett enhetligt och effektivt sätt krävs en gemensam ramlagstiftning för åtgärderna för att främst eliminera framställning, utsläppande på marknaden och användning av avsiktligt framställda långlivade organiska föreningar. Hänsyn bör dessutom tas till långlivade organiska föreningars egenskaper inom ramen för gemenskapens berörda arbeten med bedömning och godkännande.
- (6) Samordning och enhetlighet bör säkras då bestämmelserna i Rotterdam-¹, Basel-² och Stockholmskonventionerna genomförs på gemenskapsnivå och då gemenskapen deltar i arbetet att utveckla en internationell strategi för kemikaliehantering (Strategic Approach to International Chemicals Management, SAICM) inom ramen för FN.

¹ Konventionen om förfarandet med förhandsgodkännande sedan information lämnats för vissa farliga kemikalier och bekämpningsmedel i internationell handel.

² Konventionen om kontroll av gränsöverskridande transporter och om slutligt omhändertagande av riskfall.

-
- (7) Med hänsyn till att bestämmelserna i denna förordning stöds av den försiktighetsprincip som fastställs i fördraget, med erinran om princip 15 i Rio-deklarationen om miljö och utveckling och mot bakgrund av behovet av att, när det är möjligt, eliminera utsläppen av långlivade organiska föroreningar i miljön bör gemenskapen i vissa fall införa strängare kontrollåtgärder än dem som följer av protokollet och konventionen.
- (8) De kontrollåtgärder som är nödvändiga beträffande framställning, utsläppande på marknaden och användning av de angivna ämnena, samt kontrollåtgärderna beträffande befintliga och nya kemikalier och bekämpningsmedel som uppvisar samma egenskaper som långlivade organiska föroreningar, skulle i framtiden lämpligen kunna genomföras genom den föreslagna REACH-förordningen. Utan att det påverkar tillämpningen av den framtida REACH-förordningen och eftersom det är viktigt att dessa åtgärder för kontroll av de ämnen som finns upptagna i förteckningen i konventionen och protokollet genomförs så snart som möjligt bör emellertid dessa åtgärder tills vidare genomföras genom denna förordning.

- (9) De flesta av de långlivade organiska föreningar som anges i protokollet och konventionen får varken släppas ut på marknaden eller användas i gemenskapen till följd av förbuden i rådets direktiv 79/117/EEG av den 21 december 1978 om förbud mot att växtskyddsprodukter som innehåller vissa verksamma ämnen släpps ut på marknaden och används¹, och rådets direktiv 76/769/EEG av den 27 juli 1976 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om begränsning av användning och utsläppande på marknaden av vissa farliga ämnen och preparat (beredningar)². Om gemenskapen skall kunna fullgöra sina åtaganden enligt protokollet och konvention och minimera utsläppen av långlivade organiska föreningar, måste emellertid även framställningen av dessa ämnen förbjudas och undantagen begränsas till ett minimum så att de endast beviljas när ett ämne fyller en väsentlig funktion inom ett visst användningsområde.
- (10) Export av ämnen som omfattas av konventionen och export av lindan regleras genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 304/2003 av den 28 januari 2003 om export och import av farliga kemikalier³.

¹ EGT L 33, 8.2.1979, s. 36. Direktivet senast ändrat genom förordning (EG) nr 807/2003 (EUT L 122, 16.5.2003, s. 36).

² EGT L 262, 27.9.1976, s. 201. Direktivet senast ändrat genom kommissionens direktiv 2004/21/EG (EUT L 57, 25.2.2004, s. 4).

³ EUT L 63, 6.3.2003, s. 1. Förordningen ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 1213/2003 (EUT L 169, 8.7.2003, s. 27).

-
- (11) Framställning och användning av hexaklorcyklohexan (HCH), inbegripet lindan, omfattas av restriktioner genom protokollet, men förbjuds inte helt. Ämnet används fortfarande i vissa medlemsstater och det är därför inte möjligt att omedelbart förbjuda all befintlig användning. HCH har dock skadliga egenskaper och kan medföra risker vid utsläpp i miljön, varför framställning och användning bör begränsas till ett minimum för att slutligen, senast vid utgången av 2007, förbjudas helt.
- (12) Utgångna och ovarsamt hanterade lager av långlivade organiska föroreningar kan utgöra en allvarlig hälso- och miljörisk, t.ex. genom att mark och grundvatten förorenas. Gemenskapen bör därför anta bestämmelser som är mera långtgående än konventionens. Lager av förbjudna ämnen bör hanteras som avfall och lager av ämnen som fortfarande får framställas eller användas bör anmälas till myndigheterna och övervakas noga. I synnerhet befintliga lager som består av eller innehåller förbjudna långlivade organiska föroreningar bör behandlas som avfall snarast möjligt. Om andra ämnen i ett senare skede förbjuds skall även lagren av de ämnena omedelbart destrueras och inga nya lager bör upprättas. Med hänsyn till de problem vissa av de nya medlemsstaterna har, bör lämpligt ekonomiskt och tekniskt bistånd tillhandahållas genom gemenskapens befintliga finansiella instrument, såsom sammanhållningsfonden och strukturfonden.

- (13) I enlighet med kommissionens meddelande om gemenskapens strategi för dioxiner, furaner och polyklorerade bifenyl¹ och i enlighet med protokollet och konventionen bör utsläppen av långlivade organiska föroreningar, som är oavsiktliga biprodukter av industriella processer, kartläggas och minskas så fort som möjligt i syfte att, om genomförbart, slutligen elimineras. Lämpliga nationella handlingsprogram som omfattar alla källor och åtgärder, även sådana som omfattas av befintlig gemenskapslagstiftning, bör så snart som möjligt upprättas och genomföras i syfte att fortlöpande minska utsläppen på ett kostnadseffektivt sätt. Lämpliga verktyg bör i detta syfte utvecklas inom ramen för konventionen.
- (14) Med beaktande av meddelandet bör lämpliga program och mekanismer upprättas som kan ge tillräckliga data om förekomsten av dioxiner, furaner och polyklorerade bifenyl i miljön. För detta behövs dock lämpliga verktyg som kan användas under ekonomiskt och tekniskt genomförbara förhållanden.

¹ EGT C 322, 17.11.2001, s. 2.

-
- (15) Enligt konventionen skall långlivade organiska föroreningar i avfall förstöras eller omvandlas på ett irreversibelt sätt till ämnen som inte uppvisar samma egenskaper, om inte andra hanteringsmetoder är att föredra ur miljömässig synpunkt. Eftersom gemenskapens avfallslagstiftning saknar detaljerade bestämmelser om sådana ämnen bör sådana bestämmelser införas i denna förordning. För att en hög skyddsnivå skall kunna uppnås bör gemensamma gränser för ämnens koncentrationnivå i avfall fastställas före den 31 december 2005.
- (16) Det är viktigt att vid källan identifiera och särskilja avfall som består av, innehåller eller förorenats med långlivade organiska föroreningar i syfte att minimera spridningen av dessa kemikalier till annat avfall. I rådets direktiv 91/689/EEG av den 12 december 1991 om farligt avfall¹ fastställs gemenskapsregler för hantering av farligt avfall vilka ålägger medlemsstaterna att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att kräva att en inrättning eller ett företag som bortskaffar, återvinner, insamlar eller transporterar farligt avfall inte blandar olika kategorier av farligt avfall eller blandar farligt avfall med icke farligt avfall.

¹ EGT L 377, 31.12.1991, s. 20. Direktivet ändrat genom direktiv 94/31/EG (EGT L 168, 2.9.1994, s. 28).

-
- (17) Enligt konventionen skall varje part upprätta en genomförandeplan för sina åtaganden enligt konventionen. Medlemsstaterna bör göra det möjligt för allmänheten att delta i utarbetandet av deras genomförandeplaner. Eftersom gemenskapen och medlemsstaterna delar ansvaret för åtagandena bör genomförandeplaner upprättas både på nationell nivå och på gemenskapsnivå. Samarbete och informationsutbyte mellan kommissionen och medlemsstaternas myndigheter bör uppmuntras.
- (18) I överensstämmelse med både konventionen och protokollet bör parterna informera varandra om långlivade organiska föreningar. Informationsutbyte med tredje länder som inte är parter till dessa överenskommelser bör också uppmuntras.
- (19) Allmänheten är ofta inte medveten om vilka faror långlivade organiska föreningar innebär för nuvarande och framtida generationers hälsa och för miljön, framför allt i utvecklingsländerna, varför det behövs omfattande information för att öka allmänhetens försiktighet och för att få stöd för restriktioner och förbud. I överensstämmelse med konventionen bör program för allmänt medvetande om långlivade organiska föreningar, särskilt för de mest utsatta grupperna, samt utbildning av arbetstagare, vetenskapsmän, lärare samt teknisk personal och ledningspersonal främjas och underlättas i tillämpliga fall.

-
- (20) Kommissionen och medlemsstaterna bör på begäran och inom ramen för tillgängliga resurser samarbeta för att vid lägligt tillfälle ge lämpligt tekniskt bistånd utformat främst för att öka förmågan i utvecklingsländer och länder med övergångsekonomi att genomföra konventionen. Tekniskt bistånd bör inbegripa utveckling och användning av lämpliga alternativa produkter, metoder och strategier, bland annat rörande användning av DDT för bekämpning av smittospridare, vilket enligt konventionen endast kan användas i enlighet med Världshälsoorganisationens rekommendationer och riktlinjer och när lokalt säkra, effektiva och överkomliga alternativ inte finns tillgängliga i det berörda landet.
- (21) De åtgärder som vidtas för att minska utsläppen av långlivade organiska föreningar bör utvärderas regelbundet. Medlemsstaterna bör därför regelbundet rapportera till kommissionen, särskilt om utsläppsinventeringar, anmälda lager och framställning och utsläppande på marknaden av ämnen som är underkastade restriktioner. Kommissionen bör i samarbete med medlemsstaterna utarbeta ett gemensamt format för medlemsstaternas rapporter.

-
- (22) Enligt konventionen och protokollet kan parterna föreslå internationella åtgärder beträffande andra ämnen, och följaktligen kan ytterligare ämnen komma att införas i överenskommelserna, varvid denna förordning bör ändras på motsvarande sätt. Vidare bör de befintliga posterna i förordningens bilagor kunna ändras, bland annat för att anpassas till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen.
- (23) Då förordningens bilagor ändras för att införa ytterligare avsiktligt framställda långlivade organiska föroreningar upptagna i protokollet eller konventionen, bör ämnena endast i undantagsfall och om det är vederbörligen motiverat införas i bilaga II, i stället för i bilaga I.
- (24) De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra denna förordning bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter¹.
- (25) För att garantera insyn, opartiskhet och enhetlighet vid genomförandet bör medlemsstaterna fastställa regler om påföljder vid överträdelse av bestämmelserna i denna förordning, och se till att bestämmelserna tillämpas. Påföljderna bör vara effektiva, proportionella och avskräckande, eftersom underlåtenhet att följa bestämmelserna kan leda till att människors hälsa och miljön skadas. Information om överträdelser av bestämmelserna i denna förordning bör, om lämpligt, offentliggöras.

¹ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

(26) Eftersom målen för denna förordning, nämligen att skydda miljön och människors hälsa från långlivade organiska föroreningar, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, på grund av dessa föroreningars gränsöverskridande påverkan, och de därför bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(27) Med beaktande av ovanstående bör direktiv 79/117/EEG ändras.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Med beaktande av bland annat försiktighetsprincipen är syftet med denna förordning att skydda människors hälsa och miljön mot långlivade organiska föroreningar genom att förbjuda, så snart som möjligt avskaffa, eller begränsa framställning, utsläppande på marknaden och användning av ämnen som omfattas av Stockholmskonventionen om långlivade organiska föroreningar, nedan kallad "konventionen", eller 1998 års protokoll till 1979 års konvention om långväga gränsöverskridande luftföroreningar om långlivade organiska föroreningar, nedan kallat "protokollet", samt att minimera i syfte att så snart som möjligt, om genomförbart, eliminera utsläpp av sådana ämnen, och genom att upprätta bestämmelser om avfall som består av, innehåller eller är förorenade med något av dessa ämnen.
2. Artiklarna 3 och 4 skall inte tillämpas på avfall som består av, innehåller eller är förorenat med något av de ämnen som anges i bilagorna I eller II.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning avses med

- a) *utsläppande på marknaden*: att tillhandahålla eller göra tillgänglig till tredje part, mot betalning eller gratis, varvid import till gemenskapens tullområde också skall anses som utsläppande på marknaden,

- b) *artikel*: ett föremål som består av ett eller flera ämnen eller beredningar som vid tillverkningen ges en särskild form, yta eller utformning som är av större betydelse än föremålets kemiska sammansättning för föremålets slutliga funktion,
- c) *ämne*: ämnen i enlighet med definitionen i artikel 2 i direktiv 67/548/EEG¹,
- d) *preparat*: preparat i enlighet med definitionen i artikel 2 i direktiv 67/548/EEG,
- e) *avfall*: avfall i enlighet med definitionen i artikel 1 a i direktiv 75/442/EEG²,
- f) *bortskaffande*: bortskaffande i enlighet med definitionen i artikel 1 e i direktiv 75/442/EEG,
- g) *återvinning*: återvinning i enlighet med definitionen i artikel 1 f i direktiv 75/442/EEG.

Artikel 3

Kontroll av framställning, utsläppande på marknaden och användning

1. De ämnen som anges i bilaga I får inte framställas, släppas ut på marknaden eller användas, varken för sig, i beredningar eller som beståndsdelar i artiklar.

¹ Rådets direktiv 67/548/EEG av den 27 juni 1967 om tillnärmning av lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen (EGT P 196, 16.8.1967, s. 1). Direktivet senast ändrat genom förordning (EG) nr 807/2003 (EUT L 122, 16.5.2003, s. 36).

² Rådets direktiv 75/442/EEG av den 15 juli 1975 om avfall (EGT L 194, 25.7.1975, s. 39). Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003 (EUT L 284, 31.10.2003, s. 1).

2. De ämnen som anges i bilaga II får framställas, släppas ut på marknaden eller användas, för sig, i beredningar eller som beståndsdelar i artiklar, endast på de villkor som anges i den bilagan.

3. Medlemsstaterna och kommissionen skall inom ramen för bedömnings- och godkännandesystemen för befintliga och nya kemikalier och bekämpningsmedel enligt gällande gemenskapslagstiftning beakta kriterierna i punkt 1 i bilaga D till konventionen, samt vidta lämpliga åtgärder för att kontrollera befintliga kemikalier och bekämpningsmedel och förhindra att nya kemikalier och bekämpningsmedel som uppvisar långlivade organiska föroreningars egenskaper, framställs, släpps ut på marknaden eller används.

Artikel 4

Undantag från kontrollåtgärderna

1. Artikel 3 skall inte tillämpas på

- a) ämnen som används för laboratorieforskning eller som referensstandard,
- b) ämnen som förekommer som oavsiktliga spår föroreningar i ämnen, beredningar eller artiklar.

2. Artikel 3 skall inte tillämpas på ämnen, vilka förekommer som beståndsdelar av artiklar som framställts före eller på denna förordnings ikraftträdandedag, förrän sex månader efter förordningens ikraftträdande.

Artikel 3 skall inte tillämpas på ämnen som förekommer som beståndsdelar av artiklar som redan används före eller på denna förordnings ikraftträdandedag.

En medlemsstat som får kännedom om sådana artiklar som avses i första och andra stycket skall omedelbart underrätta kommissionen om dessa.

När kommissionen mottagit underrättelsen eller på annat sätt fått kännedom om artiklarna skall den, i lämpliga fall, underrätta konventionens sekretariat utan dröjsmål.

3. En medlemsstat som vill tillåta att ämnen som anges i del A i bilaga I eller i del A i bilaga II framställs och används som intermediärer i slutna system på avgränsade platser fram till den tidpunkt som anges i bilagorna skall underrätta konventionens sekretariat.

Underrättelse får ske endast om

- a) bilagan redan uttryckligen anger att sådan framställning och användning får tillåtas,
- b) framställningsprocessen omvandlar ämnet till ett eller flera ämnen som inte uppvisar långlivade organiska föroreningars egenskaper,

- c) det inte förväntas att människor eller miljö kommer att utsättas i någon betydande utsträckning för ämnet vid dess framställning och användning, vilket skall framgå av bedömningen av det slutna systemet i enlighet med direktiv 2001/59/EG.¹

Underrättelsen skall även vidarebefordras till övriga medlemsstater och kommissionen, och skall innehålla uppgifter om faktisk eller beräknad total framställning och användning av ämnet, information om processen i det slutna systemet på den avgränsade platsen, samt slutproduktens halt av icke-omvandlad och oavsiktlig spårförorening av den långlivade organiska föroreningen.

De tidpunkter som avses i första stycket får ändras om konventionens sekretariat, efter upprepade underrättelser från medlemsstaten, uttryckligen eller underförstått ger sitt samtycke i enlighet med konventionen till fortsatt framställning och användning under ytterligare en tid.

Artikel 5

Lager

1. Den som innehar lager som består av eller innehåller ämnen som anges i bilaga I eller bilaga II, och som inte får användas, skall hantera lagret som avfall i enlighet med artikel 7.

¹ Kommissionens direktiv 2001/59/EG av den 6 augusti 2001 om anpassning till tekniska framsteg för tjugoåttonde gången av rådets direktiv 67/548/EEG om tillnärmning av lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen (EGT L 225, 21.8.2001, s. 1).

2. Den som innehar lager större än 50 kg som består av eller innehåller ämnen som anges i bilaga I eller bilaga II, och som får användas, skall informera den ansvariga nationella myndigheten i den medlemsstat där lagret finns om lagrets beskaffenhet och storlek. Informationen skall lämnas senast tolv månader efter ikraftträdandet av denna förordning och av ändringar till bilaga I eller II, och därefter årligen fram till dess att den begränsade användningen av ämnet inte längre är tillåten enligt bilaga I eller bilaga II.

Innehavaren skall hantera lagren på ett säkert, effektivt och miljömässigt godtagbart sätt.

3. Medlemsstaterna skall övervaka användning och hantering av anmälda lager.

Artikel 6

Minskning, minimering och eliminering av utsläpp

1. Medlemsstaterna skall, i enlighet med sina åtaganden under konventionen och protokollet, inom två år efter det att denna förordning har trätt ikraft upprätta och kontinuerligt uppdatera utsläppsinventeringar för de ämnen som anges i bilaga III med avseende på utsläpp i luft, vatten och mark.

2. Varje medlemsstat skall, som en del av sin nationella handlingsplan, till kommissionen och de övriga medlemsstaterna överlämna en handlingsplan för kartläggning, bestämning och minimering i syfte att, så snart som möjligt och när det är genomförbart, uppnå en eliminering av de totala utsläppen i enlighet med sina åtaganden under konventionen.

Handlingsplanen skall innehålla åtgärder för att främja utveckling, och när det anses vara lämpligt, föreskriva om användning av alternativa eller modifierade material, produkter och processer för att förhindra bildande och utsläpp av de ämnen som anges i bilaga III.

3. När medlemsstaterna bedömer förslag om uppförande av nya anläggningar eller om betydande förändringar i befintliga anläggningar där processer används som leder till utsläpp av kemikalier upptagna i bilaga III, utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 96/61/EG¹, skall de i första hand beakta alternativa processer, tekniker eller metoder som är lika användbara och genom vilka bildande och utsläpp av de ämnen som anges i bilaga III undviks.

Artikel 7

Avfallshantering

1. Producenter och innehavare av avfall skall göra rimliga ansträngningar för att, när så är möjligt, förhindra att avfallet förorenas med ämnen som anges i bilaga IV.

2. Trots vad som sägs i direktiv 96/59/EG² skall avfall som består av, innehåller eller förorenats med ämnen som anges i bilaga IV bortskaffas eller återvinnas utan oskäligt dröjsmål, i enlighet med del 1 i bilaga V, på ett sätt som garanterar att de långlivade organiska föroreningar förstörs eller omvandlas på ett irreversibelt sätt så att återstående avfall och utsläpp inte uppvisar långlivade organiska föroreningars egenskaper.

¹ Rådets direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (EGT L 257, 10.10.1996, s. 26). Direktivet senast ändrat genom förordning (EG) nr 1882/2003.

² Rådets direktiv 96/59/EG av den 16 september 1996 om bortskaffande av polyklorerade bifenyler och polyklorerade terfenyler (EGT L 243, 24.9.1996, s. 31).

Vid ett sådant bortskaffande eller en sådan återvinning får varje ämne som anges i bilaga IV skiljas från avfallet, om detta ämne sedan bortskaffas i enlighet första stycket.

3. Bortskaffnings- eller återvinningsmetoder som kan leda till att ämnen som anges i bilaga IV återvinns, återanvänds, återtas eller materialåtervinns skall vara förbjudna.
4. Genom undantag från punkt 2
 - a) får avfall som innehåller eller förorenats med ämnen som anges i bilaga IV bortskaffas eller återvinns på annat sätt som är förenligt med gällande gemenskapslagstiftning, under förutsättning att ämnena förekommer i en mängd som understiger den koncentrationsnivå som före den 31 december 2005 skall fastställas i enlighet med förfarandet i artikel 17.2 och anges i bilaga IV. Tills dess att koncentrationsnivåerna fastställts i enlighet med ett sådant förfarande får den ansvariga myndigheten i en medlemsstat anta eller tillämpa koncentrationsnivåer eller särskilda tekniska föreskrifter beträffande bortskaffande och återvinning av avfall som avses i denna punkt,
 - b) får medlemsstaten eller den behöriga myndighet som medlemsstaten utsett, i undantagsfall, tillåta att avfall som anges i del 2 i bilaga V och som innehåller eller förorenats med ämnen som anges i bilaga IV upp till de koncentrationsnivåer som skall fastställas i del 2 i bilaga V, hanteras på annat sätt som är förenligt med en metod som anges i del 2 i bilaga V under förutsättning att

-
- i) den berörda innehavaren, på ett tillfredsställande sätt, har visat för den ansvariga myndigheten i den berörda medlemsstaten att dekontaminering av avfallet med avseende på de ämnen som anges i bilaga IV inte varit möjlig, och att destruktion eller irreversibel omvandling av de långlivade organiska föroreningarna enligt bästa miljöpraxis och bästa tillgängliga teknik inte är att föredra ur miljösynpunkt och att den ansvariga myndigheten därefter har godkänt den alternativa metoden,
 - ii) denna metod är förenlig med gällande gemenskapslagstiftning och villkor som anges i de relevanta ytterligare åtgärder som avses i punkt 6,
 - iii) den berörda medlemsstaten har meddelat övriga medlemsstater och kommissionen om sitt godkännande och skälen för detta.

5. Koncentrationsnivåerna i del 2 i bilaga V skall fastställas för de syften som anges i punkt 4 b före den 31 december 2005 i enlighet med förfarandena i artikel 17.2.

Tills dessa nivåer har fastställts

- a) får den ansvariga myndigheten anta eller tillämpa koncentrationsnivåer eller särskilda tekniska föreskrifter för sådant avfall som behandlas i punkt 4 b,

b) skall den berörda innehavaren, om avfall behandlas i punkt 4 b, meddela den ansvariga myndigheten om förekomsten av långlivade organiska föroreningar i avfallet.

6. Kommissionen får, när det är lämpligt och med hänsyn till den tekniska utvecklingen, gällande internationella riktlinjer och beslut, samt eventuella godkännanden som beviljats av en medlemsstat eller den ansvariga myndighet som medlemsstaten i enlighet med punkt 4 och bilaga V utsett, vidta ytterligare åtgärder i samband med genomförandet av denna artikel. Kommissionen skall utarbeta en mall för medlemsstaternas rapportering i enlighet med punkt 4 b iii. Sådana åtgärder skall fastställas i enlighet med förfarandet i artikel 17.2.

7. Kommissionen skall före den 31 december 2009, med beaktande av den internationella och tekniska utvecklingen, se över undantagen i punkt 4 och framför allt bedöma om de är att föredra ur miljösynpunkt.

Artikel 8

Genomförandeplaner

1. När medlemsstaterna utarbetar sina nationella genomförandeplaner skall de i enlighet med gällande nationella förfaranden ge allmänheten möjlighet att på ett tidigt stadium och på ett effektivt sätt delta i denna process.

-
2. När medlemsstaten har antagit sin nationella genomförandeplan i enlighet med sina åtaganden i konventionen skall den omedelbart sändas till kommissionen och övriga medlemsstater.
 3. Vid förberedelserna av genomförandeprogrammen skall kommissionen och medlemsstaterna vid behov utbyta information om innehållet i dessa program.
 4. Kommissionen skall inom två år från denna förordnings ikraftträdande upprätta en plan för genomförande av gemenskapens åtaganden enligt konventionen.

När kommissionen har antagit gemenskapens genomförandeplan skall kommissionen omedelbart sända den till medlemsstaterna.

Kommissionen skall i förekommande fall granska och uppdatera gemenskapens genomförandeplan.

Artikel 9

Övervakning

Kommissionen och medlemsstaterna skall i nära samarbete upprätta lämpliga program och mekanismer som överensstämmer med den aktuella tekniska nivån, för att regelbundet få fram jämförbara övervakningsdata om förekomsten av dioxiner, furaner och polyklorerade bifenyler, enligt definitionen i bilaga III, i miljön. Vid upprättandet av sådana program och mekanismer skall den utveckling som sker inom ramen för protokollet och konventionen beaktas på lämpligt sätt.

Artikel 10

Informationsutbyte

1. Kommissionen och medlemsstaterna skall underlätta och genomföra informationsutbyte inom gemenskapen och med tredje länder om minskning, minimering eller eliminering, när det är genomförbart, av framställningen, användningen och utsläppen av långlivade organiska föroreningar och om alternativ till sådana ämnen, varvid alternativens risker och de ekonomiska och sociala kostnaderna förknippade med dem skall specificeras.
2. Beträffande långlivade organiska föroreningar skall kommissionen och medlemsstaterna, om lämpligt, främja och underlätta följande:
 - a) Program för att öka medvetenheten, där föroreningars effekt på hälsan och miljön samt deras alternativ skall ingå och där även minskning och eliminering av framställning, användning och utsläpp av sådana föroreningar skall tas upp. Programmen skall särskilt riktas till
 - i) politiskt ansvariga och beslutsfattare,
 - ii) särskilt utsatta grupper.
 - b) Information till allmänheten.
 - c) Utbildning för arbetstagare, vetenskapsmän, lärare samt teknisk personal och ledningspersonal.

3. Information om människors hälsa och säkerhet och om miljön skall, utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation¹, inte anses vara konfidentiell. Kommissionen och de medlemsstater som utbyter annan information med ett tredje land skall skydda eventuell konfidentiell information enligt överenskommelse parterna emellan.

Artikel 11

Tekniskt bistånd

I enlighet med artiklarna 12 och 13 i konventionen skall kommissionen och medlemsstaterna samarbeta för att vid lägligt tillfälle kunna lämna lämpligt tekniskt och ekonomiskt stöd till utvecklingsländer och länder med övergångsekonomi för att, på begäran och inom ramen för tillgängliga resurser och med beaktande av deras särskilda behov, hjälpa dem att utveckla och förbättra sin förmåga att helt och fullt uppfylla sina åtaganden enligt konventionen. Sådant stöd får också kanaliseras genom icke-statliga organisationer.

Artikel 12

Rapportering

1. Medlemsstaterna skall vart tredje år informera kommissionen om tillämpningen av denna förordning, inbegripet information om överträdelser och påföljder.

¹ EUT L 41, 14.2.2003, s. 26.

2. Medlemsstaterna skall årligen ge kommissionen statistik över faktisk eller beräknad total framställning och utsläppande på marknaden av de ämnen som anges i bilagorna I eller II.
3. Inom tre år från den dag då denna förordning träder i kraft, och vart tredje år därefter, skall medlemsstaterna ge kommissionen
 - a) en sammanfattning av den information om lager som inkommit i enlighet med artikel 5.2,
 - b) en sammanfattning av de utsläppsinventeringar som upprättats i enlighet med artikel 6.1,
 - c) en sammanfattning av de i enlighet med artikel 9 insamlade uppgifterna om förekomsten av dioxiner, furaner och polyklorerade bifenyler i miljön, såsom det anges i bilaga III.
4. Vad beträffar de uppgifter och information som medlemsstaterna skall tillhandahålla i enlighet med punkterna 1, 2 och 3 skall kommissionen i förväg utarbeta ett gemensamt format i enlighet med förfarandet i artikel 16.2.
5. Med de intervall som konventionens partskonferens fastställer skall kommissionen sammanställa och till konventionens sekretariat vidarebefordra en rapport, grundad på den information som medlemsstaterna lämnar i enlighet med punkt 2, om de ämnen som anges i konventionen.

6. Kommissionen skall vart tredje år utarbeta en rapport om tillämpningen av denna förordning, och skall göra en sammanställning som består av dels denna rapport, dels den information som redan finns att tillgå i EPER (det europeiska registret över förorenande utsläpp), inrättat genom beslut 2000/479/EG¹ och i CORINAIR:s utsläppsinventering inom ramen för EMEP (*Co-operative Programme for Monitoring and Evaluation of the Long-Range Transmission of Air Pollutants in Europe* – samarbetsprogrammet för övervakning och utvärdering av den långväga spridningen av luftföroreningar i Europa) samt den information som medlemsstaterna lämnat i enlighet med punkterna 1, 2 och 3. Rapporten skall innehålla information om tillämpning av undantag som avses i artikel 7.4. En sammanfattning av sammanställningen skall lämnas till Europaparlamentet och rådet samt göras tillgänglig för allmänheten utan dröjsmål.

Artikel 13

Påföljder

Medlemsstaterna skall fastställa regler om påföljder för överträdelse av bestämmelserna i denna förordning och vidta nödvändiga åtgärder för att se till att de tillämpas. Påföljderna skall vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna skall anmäla bestämmelserna till kommissionen senast ett år efter det att förordningen träder i kraft, och utan dröjsmål anmäla eventuella ändringar som berör dessa.

¹ Kommissionens beslut 2000/479/EG av den 17 juli 2000 om upprättandet av ett europeiskt register över förorenande utsläpp (EPER) i enlighet med artikel 15 i rådets direktiv 96/61/EG om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (IPPC). (EGT L 192, 28.7.2000, s. 36).

Artikel 14

Ändring av bilagorna

1. När ett ämne införs i konventionen eller protokollet skall kommissionen när så är lämpligt ändra bilagorna I–III i enlighet med förfarandet i artikel 16.2.

När ett ämne införs i konventionen eller protokollet skall kommissionen när så är lämpligt ändra bilaga IV till denna förordning i enlighet med förfarandet i artikel 17.2.

2. Ändringar av de befintliga posterna i bilagorna I–III, inbegripet anpassning till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen, skall beslutas av kommissionen i enlighet med förfarandet i artikel 16.2.

3. Ändringar av de befintliga posterna i bilaga IV och ändringar av bilaga V, inbegripet anpassning till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen, skall beslutas av kommissionen i enlighet med förfarandet i artikel 17.2.

Artikel 15

Behöriga myndigheter

Varje medlemsstat skall utse en eller flera behöriga myndigheter som skall ansvara för de administrativa uppgifter som följer av denna förordning. Medlemsstaterna skall underrätta kommissionen om vilka myndigheter som utsetts senast tre månader efter det att denna förordning träder i kraft.

Artikel 16

Kommitté för allmänna frågor

1. Kommissionen skall biträdas av den kommitté som inrättats genom artikel 29 i direktiv 67/548/EEG i alla sakområden som omfattas av denna förordning, med undantag av sakområden som avser avfall.
2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara tre månader.

3. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

Artikel 17

Kommitté för avfallsärenden

1. Kommissionen skall biträdas av den kommitté som inrättats genom artikel 18 i direktiv 75/442/EEG i sakområden som avser avfall och som omfattas av denna förordning.
2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara tre månader.

3. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

Artikel 18

Ändringar i direktiv 79/117/EEG

I del B i bilagan till direktiv 79/117/EEG skall "Svårnedbrytbara organiska klorföreningar", punkterna 1–8, utgå.

Artikel 19

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 29 april .2004

På Europaparlamentets vägnar

P. COX

Ordförande

På rådets vägnar

M. McDOWELL

Ordförande

BILAGA I

FÖRBJUDNA ÄMNEN

Del A – Ämnen som anges i både konventionen och protokollet

ÄMNE	CAS-nr	EC-nr	SÄRSKILT ANGIVNA UNDANTAG OM INTERMEDIÄR ANVÄNDNING ELLER ANNAN SPECIFICERING
Aldrin	309-00-2	206-215-8	-
Klordan	57-74-9	200-349-0	-
Dieldrin	60-57-1	200-484-5	-
Endrin	72-20-8	200-775-7	-
Heptaklor	76-44-8	200-962-3	-
Hexaklorbensen	118-74-1	200-273-9	-
Mirex	2385-85-5	219-196-6	-
Toxafen	8001-35-2	232-283-3	-

Polyklorerade bifenyler (PCB)	1336-36-3 och andra	215-648-1 och andra	Utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 96/59/EG får artiklar som redan används när denna förordning träder i kraft användas.
DTT (1,1,1-triklor-2,2-bis(4-klorfenyl)etan)	50-29-3	200-024-3	<p>Medlemsstater får tillåta redan befintlig framställning och användning av DDT, som intermediär i ett slutet system och begränsad till en plats vid framställningen av dikofol, fram till den 1 januari 2014, i enlighet med artikel 4.3 i denna förordning.</p> <p>Kommissionen skall se över detta undantag senast den 31 december 2008 med hänsyn till resultatet av utvärderingen inom ramen för direktiv 91/414/EEG.¹</p>

¹ Rådets direktiv 91/414/EEG av den 15 juli 1991 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden (EGT L 230, 19.8.1991, s. 1). Direktivet senast ändrat genom kommissionens direktiv 2004/30/EG (EGT L 77, 13.3.2004, s. 50)

Del B – Ämnen som bara anges i protokollet

ÄMNE	CAS-nr	EC-nr	SÄRSKILT ANGIVNA UNDANTAG OM INTERMEDIÄR ANVÄNDNING ELLER ANNAN SPECIFICERING
Klordekon	143-50-0	205-601-3	-
Hexabromobifenyl	36355-01-8	252-994-2	-
HCH, inbegripet lindan	608-73-1, 58-89-9	210-168-9, 200-401-2	Undantagsvis får medlemsstaterna tillåta följande användningar a) till den 1.9.2006: – Professionell förebyggande behandling och industriell behandling av virke och timmer. – Användning inomhus i industri och hushåll. b) till den 31.12.2007: – Teknisk HCH får användas som intermediär i kemisk framställning. – Produkter i vilka minst 99 % av HCH-isomerer är i gammaform (lindan) är begränsade till användning som gäller den allmänna hälsan och i topiska insekticider för veterinärt bruk.

BILAGA II

ÄMNEN UNDERKASTADE RESTRIKTIONER

Del A – Ämnen som anges i både konventionen och protokollet

ÄMNE	CAS-nr	EC-nr	RESTRIKTION
-			

Del B – Ämnen som bara anges i protokollet

ÄMNE	CAS-nr	EC-nr	RESTRIKTION

BILAGA III

ÄMNEN SOM OMFATTAS AV BESTÄMMELSERNA OM UTSLÄPPSMINSKNINGAR

ÄMNE (CAS-nr)
Polyklorerade dibenzo-p-dioxiner och dibenzofuraner (PCDD/PCDF)
Hexaklorbensen (HCB) (CAS-nr 118-74-1)
Polyklorerade bifenyler (PCB)
Polyaromatiska kolväten (PAH) ¹
¹ För utsläppsinventeringarna skall följande fyra sammansatta indikatorer användas: bens(a)pyren, bens(b)fluoranten, bens(k)fluoranten, och indeno(1,2,3-cd)pyren.

BILAGA IV

ÄMNEN SOM OMFATTAS AV BESTÄMMELSERNA OM AVFALLSHANTERING

I ARTIKEL 7

ÄMNE	CAS-nr	EC-nr	GRÄNS FÖR KONCENTRATIONSIVÅ ENLIGT ARTIKEL 7.4 a (ppm – parts per million)
Aldrin	309-00-2	206-215-8	
Klordan	57-74-9	200-349-0	
Dieldrin	60-57-1	200-484-5	
Endrin	72-20-8	200-775-7	
Heptaklor	76-44-8	200-962-3	
Hexaklorbensen	118-74-1	200-273-9	
Mirex	2385-85-5	219-196-6	
Toxafen	8001-35-2	232-283-3	
Polyklorerade bifenyler (PCB)	1336-36-3 och andra	215-648-1	
DTT (1,1,1-triklor-2,2-bis(4- klorfenyl)etan)	50-29-3	200-024-3	
Klordekon	143-50-0	205-601-3	
Polyklorerade dibenzo-p- dioxiner och dibenzofuraner (PCDD/PCDF)			
HCH, inbegripet lindan	608-73-1, 58-89-9	210-168-9, 200-401-2	
Hexabromobifenyl	36355-01-8	252-994-2	

BILAGA V

AVFALLSHANTERING

Del 1 Bortskaffande och återvinning i artikel 7.2

Följande metoder för bortskaffande och återvinning, som finns fastställda i bilagorna IIA och IIB i direktiv 75/442/EEG, är tillåtna för de syften som avses i artikel 7.2 när de tillämpas på ett sådant sätt att innehållet i de långlivade organiska föroreningarna förstörs eller omvandlas på ett irreversibelt sätt:

D9 Kemisk-fysikalisk behandling.

D10 Förbränning på land.

R1 Användning som bränsle eller annan metod för att generera energi, med undantag för avfall som innehåller polyklorerade bifenyler.

Förbehandling före destruktion och irreversibel omvandling i enlighet med denna del av bilagan kan utföras, förutsatt att ett ämne som anges i bilaga IV isoleras från avfallet och sedermera bortskaffas i enlighet med denna del i den här bilagan. Dessutom kan ompackning och tillfällig lagring ske före en förbehandling eller före destruktion eller irreversibel omvandling i enlighet med denna del i den här bilagan.

Del 2 Avfall och åtgärder som omfattas av artikel 7.4 b

Följande åtgärder är tillåtna för de syften som avses i artikel 7.4 b beträffande det avfall som avses och som betecknas med en sexsiffrig kod enligt klassificeringen i kommissionens beslut 2000/532/EG¹

¹ Kommissionens beslut 2000/532/EG av den 3 maj 2000 om ersättning av beslut 94/3/EG om en förteckning över avfall i enlighet med artikel 1 a i rådets direktiv 75/442/EEG om avfall, och rådets beslut 94/904/EG om upprättande av en förteckning över farligt avfall i enlighet med artikel 1.4 i rådets direktiv 91/689/EEG om farligt avfall (EGT L 226, 6.9.2000, s. 3). Beslutet senast ändrat genom rådets beslut 2001/573/EG (EGT L 203, 28.7.2001, s. 18).

Avfall enligt klassificeringen i kommissionens beslut 2000/532/EG		Högsta koncentrationsgränser för de ämnen som anges i bilaga IV	Åtgärd
10	AVFALL FRÅN TERMISKA PROCESSER		Permanent lagring endast i: – säkra, djupa, hårda berggrundsformationer under jord, – saltgruvor eller – avfallsupplag för miljöfarligt avfall (förutsatt att avfallet är solidifierat eller stabiliserat, om tekniskt möjligt, vilket krävs vid klassificeringen av avfallet i underkapitel 19 03 i beslut 2000/532/EG). Bestämmelserna i rådets direktiv 1999/31/EG ¹ och rådets beslut 2003/33/EG ² skall respekteras och den utvalda åtgärden skall ha bevisats vara den ur miljösynpunkt lämpligaste.
10 01	Avfall från kraftverk och andra förbränningsanläggningar (utom 19)		
10 01 14*	Bottenaska, slagg och pannaska från samförbränning som innehåller farliga ämnen		
10 01 16*	Flygaska från samförbränning som innehåller farliga ämnen		
10 02	Avfall från järn- och stålindustrin		

¹ Rådets direktiv 1999/31/EG av den 26 april om deponering av avfall (EGT L 182, 16.7.1999, s. 1). Direktivet senast ändrat genom förordning (EG) nr 1882/2003.

² Rådets beslut 2003/33/EG av den 19 december 2002 om kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid avfallsdeponier i enlighet med artikel 16 i, och bilaga II till, direktiv 1999/31/EG (EGT L 11, 16.1.2003, s. 27).

Avfall enligt klassificeringen i kommissionens beslut 2000/532/EG		Högsta koncentrationsgränser för de ämnen som anges i bilaga IV	Åtgärd
10 02 07*	Fast avfall från rökgasrening som innehållande farliga ämnen		
10 03	Avfall från aluminiumsmältverk		
10 03 04*	Slagg från primär smältning		
10 03 08*	Saltslagg från sekundär smältning		
10 03 09*	Svart slagg från sekundär smältning		
10 03 19*	Stoft från rökgasrening som innehåller farliga ämnen		
10 03 21*	Annat partikelformigt material och stoft (även stoft från kulkvarnar) som innehåller farliga ämnen		
10 03 29*	Avfall från behandling av saltslagg och svart slagg som innehåller farliga ämnen		
10 04	Avfall från blysmältverk		
10 04 01*	Slagg från primär och sekundär smältning		
10 04 02*	Slagg och avdraget material från primär och sekundär smältning		
10 04 04*	Stoft från rökgasrening		
10 04 05*	Annat partikelformigt material och stoft		
10 04 06*	Fast avfall från rökgasrening		

Avfall enligt klassificeringen i kommissionens beslut 2000/532/EG		Högsta koncentrationsgränser för de ämnen som anges i bilaga IV	Åtgärd
10 05	Avfall från zinksmältverk		
10 05 03*	Stoft från rökgasrening		
10 05 05*	Fast avfall från rökgasbehandling		
10 06	Avfall från kopparsmältverk		
10 06 03*	Stoft från rökgasrening		
10 06 06*	Fast avfall från rökgasbehandling		
10 08	Avfall från andra icke-järnsmältverk		
10 08 08*	Saltslagg från primär och sekundär smältning		
10 08 15*	Stoft från rökgasrening som innehåller farliga ämnen		
10 09	Avfall från järngjuterier		
10 09 09*	Stoft från rökgasrening som innehåller farliga ämnen		
16	AVFALL SOM INTE ANGES PÅ ANNAN PLATS I FÖRTECKNINGEN		
16 11	Förbrukad infodring och förbrukade eldfasta material		
16 11 01*	Kolbaserad infodring och kolbaserade eldfasta material från metallurgiska processer som innehåller farliga ämnen		
16 11 03*	Annan infodring och andra eldfasta material från metallurgiska processer som innehåller farliga ämnen		

Avfall enligt klassificeringen i kommissionens beslut 2000/532/EG		Högsta koncentrationsgränser för de ämnen som anges i bilaga IV	Åtgärd
17	BYGG- OCH RIVNINGSAVFALL (ÄVEN UPPGRÄVDA MASSOR FRÅN FÖRORENADE OMRÅDEN)		Permanent lagring endast i: – säkra, djupa, hårda berggrundsformationer under jord, – saltgruvor eller – avfallsupplag för miljöfärligt avfall ¹ (förutsatt att avfallet är solidifierat eller stabiliserat, om tekniskt möjligt, vilket krävs vid klassificeringen av avfallet i underkapitel 19 03 i beslut 2000/532/EG.
17 01	Betong, tegel, klinker och keramik		
17 01 06*	Blandningar eller separata fraktioner av betong, tegel, klinker och keramik som innehåller farliga ämnen		
17 05	Jord (även uppgrävda massor från förorenade områden), sten och muddermassor		
17 05 03 *	Jord och sten som innehåller farliga ämnen		
17 09	Annat bygg- och rivningsavfall		
17 09 02*	Bygg- och rivningsavfall som innehåller PCB (t.ex. fogmassor, hartsbaserade golv, isolerrutor och kondensatorer som innehåller PCB)		
17 09 03*	Annat bygg- och rivningsavfall (även blandat avfall) som innehåller farliga ämnen		

¹ Förutom i det fall avfallet innehåller eller är kontaminerat med PCB:er över koncentrationen på 50 ppm.

Avfall enligt klassificeringen i kommissionens beslut 2000/532/EG	Högsta koncentrationsgränser för de ämnen som anges i bilaga IV	Åtgärd
		Bestämmelserna i direktiv 1999/31/EG och beslut 2003/33/EG skall respekteras och den utvalda åtgärden skall ha bevisats vara den ur miljösynpunkt lämpligaste.

19	AVFALL FRÅN AVFALLS- HANTERINGSANLÄGGNINGAR, EXTERNA AVLOPPSRENINGSVÄRK OCH FRAMSTÄLLNING AV DRICKSVATTEN ELLER VATTEN FÖR INDUSTRIÄNDAMÅL		Permanent lagring endast i: – säkra, djupa, hårda berggrundsforma- tioner under jord, – saltgruvor eller – avfallsupplag för miljöfarligt avfall (förutsatt att avfallet är solidifierat eller stabiliserat, om tekniskt möjligt, vilket krävs vid klassificeringen av avfallet i underkapitel 19 03 i beslut 2000/532/EG). Bestämmelserna i direktiv 1999/31/EG och beslut 2003/33/EG skall respekteras och den utvalda åtgärden skall ha bevisats vara den ur miljösynpunkt lämpligaste.
19 01	Avfall från förbränning eller pyrolys av avfall		
19 01 07*	Fast avfall från rökgasrening		
19 01 11*	Bottenaska och slagg som innehåller farliga ämnen		
19 01 13*	Flygaska som innehåller farliga ämnen		
19 01 15*	Pannaska som innehåller farliga ämnen		
19 04	Förglasat avfall och avfall från förglasning		
19 04 02*	Flygaska och annat avfall från rökgasrening		
19 04 03*	Icke-förglasad fast fas		

* Varje avfall som har markerats med en asterisk (*) betraktas som farligt avfall i enlighet med direktiv 91/689/EEG, och omfattas av bestämmelserna i detta direktiv.

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2004/37/EG**av den 29 april 2004****om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener eller mutagena ämnen
i arbetet (sjätte särdirektivet enligt artikel 16.1 i rådets direktiv 89/391/EEG)
(kodifierad version)****(Text av betydelse för EES)**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA
DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt
artikel 137.2 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget², och

¹ EGT C 368, 20.12.1999, s. 18.

² Europaparlamentets yttrande av den 2 september 2003 (ännu ej offentliggjort i EUT) och
rådets beslut av den 30 mars 2004.

av följande skäl:

- (1) Rådets direktiv 90/394/EEG av den 28 juni 1990 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener i arbetet (sjätte särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG)¹ har flera gånger ändrats på väsentliga punkter². Av tydlighetsskäl bör direktivet i fråga kodifieras.
- (2) För att säkerställa arbetstagares hälsa och säkerhet, är det viktigt att uppfylla de minimikrav som utformats för att garantera en högre skyddsnivå för hälsa och säkerhet när det gäller skydd av arbetstagare från risker beroende på exponering för carcinogener eller mutagena ämnen i arbetet; syftet med uppfyllandet av dessa minimikrav är även att åstadkomma en lägsta skyddsnivå för alla arbetstagare i gemenskapen.
- (3) Detta direktiv är ett särdirektiv enligt artikel 16.1 i rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar för arbetstagares hälsa och säkerhet i arbetet³. Bestämmelserna i sistnämnda direktiv är därför helt tillämplbara när arbetstagare utsätts för carcinogener eller mutagena ämnen, utan att det hindrar mer tvingande och/eller speciella bestämmelser i det här direktivet.
- (4) En enhetlig nivå på skyddet mot de risker som har samband med carcinogener eller mutagena ämnen måste fastställas för gemenskapen som helhet, och denna skyddsnivå bör inte fastställas genom detaljerade föreskrifter utan genom att det fastställs en ram med generella principer som gör det möjligt för medlemsstaterna att tillämpa minimikraven på ett enhetligt sätt.

¹ EGT L 196, 26.7.1990, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 1999/38/EG (EGT L 138, 1.6.1999, s. 66).

² Se bilaga IV, del A.

³ EGT L 183, 29.6.1989, s. 1. Direktivet ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003 (EUT L 284, 31.10.2003, s. 1).

-
- (5) Könscellsmutagener är ämnen som kan orsaka bestående förändringar av arvsmassans mängd eller struktur i en könscell, vilket i sin tur kan leda till en förändring av cellens fenotypiska egenskaper, och som kan överföras till framtida generationer avkomor.
 - (6) Till följd av sitt verknings sätt är det troligt att könscellsmutagener är cancerframkallande.
 - (7) Rådets direktiv 67/548/EEG av den 27 juni 1967 om tillnärmning av lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen¹ innehåller i bilaga VI kriterierna för klassificering samt märkning av varje ämne.
 - (8) Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/45/EG av den 31 maj 1999 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga preparat² innehåller närmare regler om klassificering och märkning av sådana preparat.
 - (9) I alla arbetssituationer måste arbetstagarna skyddas mot preparat som innehåller en eller flera carcinogener eller mutagena ämnen samt mot carcinogena föreningar eller mutagena föreningar som uppstår i arbetet.
 - (10) För att uppnå bästa möjliga skyddsnivå måste man för vissa ämnen beakta alla upptagsvägar, inklusive upptag genom huden.

¹ EGT 196, 16.8.1967, s. 1. Direktivet senast ändrat genom förordning (EG) nr 807/2003 (EUT L 122, 16.5.2003, s. 36).

² EGT L 200, 30.7.1999, s. 1. Direktivet senast ändrat genom förordning (EG) nr 1882/2003 (EUT L 284, 31.10.2003, s. 1).

-
- (11) Även om vetenskapen i dag inte kan fastställa en nivå under vilken hälsoriskerna upphör, kommer dessa risker att minska om man minskar exponeringen för carcinogener eller mutagena ämnen.
 - (12) För att minska dessa risker, bör man införa gränsvärden och andra direkt anknutna bestämmelser i fråga om alla de carcinogener eller mutagena ämnen för vilka detta är möjligt med hänsyn till tillgänglig kunskap inbegripet vetenskapliga och tekniska data.
 - (13) Gränsvärden för exponering på arbetsplatser måste ses som en viktig beståndsdel i de allmänna föreskrifterna för arbetarskydd. Dessa gränsvärden måste revideras närhelst det visar sig vara nödvändigt mot bakgrund av nya vetenskapliga rön.
 - (14) Försiktighetsprincipen bör tillämpas i samband med skyddet för arbetstagarnas hälsa.
 - (15) Förebyggande åtgärder bör vidtas till skydd av hälsa och säkerhet för arbetstagare vilka utsätts för carcinogener eller mutagena ämnen.
 - (16) Detta direktiv utgör ett steg i det praktiska förverkligandet av den inre marknadens sociala dimension.
 - (17) Kommissionen har med stöd av rådets beslut 74/325/EEG¹ samrått med Rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor för att utarbeta sådana förslag till direktiv som återges i det här direktivet.
 - (18) Detta direktiv får inte påverka medlemsstaternas skyldigheter vad gäller tidsfristerna för införlivande med nationell lagstiftning av de direktiv som anges i bilaga IV del B.

¹ EGT L 185, 9.7.1974, s. 15. Beslutet upphävt genom rådets beslut av den 22 juli 2003 (EUT C 218, 13.9.2003, s. 1).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

Detta direktiv har som syfte att skydda arbetstagare mot risker för hälsa och säkerhet, inbegripet att hindra att sådana risker uppkommer eller kan uppkomma vid exponering för carcinogener eller mutagena ämnen i arbetet.

Direktivet fastställer, för detta sakområde, särskilda minimikrav inbegripet gränsvärden.

Detta direktiv omfattar inte arbetstagare som endast utsätts för sådan strålning som täcks av Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

Direktiv 89/391/EEG skall tillämpas fullt ut för hela det sakområde som avses i punkt 1, utan att det hindrar strängare och/eller mer specifika regler i detta direktiv.

När det gäller asbest, som omfattas av direktiv 83/477/EEG¹, skall bestämmelserna i det här direktivet tillämpas om de bättre gagnar säkerhet och hälsa på arbetsplatsen.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv avses med

- a) *carcinogen*:
- i) ett ämne som uppfyller kriterierna för klassificering som ett cancerframkallande ämne i kategori 1 eller 2 enligt bilaga VI till direktiv 67/548/EEG,
 - ii) ett preparat som består av ett eller flera ämnen som anges i led i när koncentrationen av ett eller flera av de enskilda ämnena uppfyller kraven för koncentrationsgränser för klassificering av ett preparat som ett cancerframkallande ämne i kategori 1 eller 2 enligt antingen
 - bilaga I till direktiv 67/548/EEG, eller
 - bilaga II del B till direktiv 1999/45/EG när ämnet eller ämnena inte nämns i bilaga I till direktiv 67/548/EEG eller nämns i den bilagan utan koncentrationsgräns,

¹ Rådets direktiv 83/477/EEG av den 19 september 1983 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för asbest i arbetet (andra särdirektivet enligt artikel 8 i direktiv 80/1107/EEG) (EGT L 263, 24.9.1983, s. 25). Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/18/EG (EUT L 97, 15.4.2003, s. 48).

-
- iii) ett ämne, ett preparat eller en process som avses i bilaga I till det här direktivet samt ett ämne eller ett preparat som bildas under en process som avses i den bilagan.
- b) *mutagent ämne*:
- i) ett ämne som uppfyller kriterierna för klassificering som ett mutagent ämne i kategori 1 eller 2 enligt bilaga VI till direktiv 67/548/EEG,
- ii) ett preparat som består av ett eller flera sådana ämnen som avses i led i, där koncentrationen av ett eller flera av de enskilda ämnena uppfyller kraven på koncentrationsgränser för att klassificeras som ett mutagent preparat i kategori 1 eller 2 enligt antingen
- bilaga I till direktiv 67/548/EEG, eller
 - bilaga II del B till direktiv 1999/45/EG, om ämnet eller ämnena inte förekommer i bilaga I till direktiv 67/548/EEG eller om de förekommer där utan att koncentrationsgränser anges.
- c) *gränsvärde*: om inte annat anges, gränsen för det tidsvägda medelvärdet av koncentrationen av en carcinogen eller ett mutagent ämne i arbetstagarens inandningsluft i relation till en specificerad period enligt bilaga III till detta direktiv.

*Artikel 3***Tillämpningsområde – fastställande och bedömning av risker**

Detta direktiv omfattar verksamheter där arbetstagare utsätts eller kan bli utsatta för carcinogener eller mutagena ämnen i arbetet.

Om det i arbetet finns risk för att någon utsätts för carcinogener eller mutagena ämnen, skall man fastställa slag av exponering, halt och hur länge personen exponeras; syftet med detta är att kunna bedöma riskerna för arbetstagarens hälsa eller säkerhet och att fastställa vilka åtgärder som skall vidtas.

Bedömningen skall förnyas regelbundet och dessutom så snart en förändring sker som kan påverka arbetstagarens exponering för carcinogener eller mutagena ämnen.

Arbetsgivaren skall på förfrågan ge de myndigheter som har tillsynsansvar de uppgifter som använts vid bedömningen.

När risken bedöms skall hänsyn dessutom tas till alla andra exponeringsvägar, såsom upptag i och/eller genom huden.

När risken bedöms skall arbetsgivaren speciellt uppmärksamma varje inverkan på säkerheten eller hälsan när det gäller särskilt känsliga arbetstagare som är utsatta för risker samt bland annat ta hänsyn till lämpligheten av att inte sysselsätta sådana arbetstagare i arbeten där de kan komma i kontakt med carcinogener eller mutagena ämnen.

KAPITEL II

ARBETSGIVARES SKYLDIGHETER

Artikel 4

Inskränkt användning och utbyte av carcinogener

Arbetsgivaren skall inskränka användningen av varje carcinogent eller mutagent ämne på arbetsplatsen i synnerhet genom att ersätta det, i den mån det är tekniskt möjligt, med ett ämne, preparat eller process som med tillämpat arbetssätt inte innebär någon risk eller innebär mindre risk för arbetstagarnas hälsa och/eller säkerhet.

På förfrågan skall arbetsgivaren till berörda myndigheter meddela resultaten av sina undersökningar.

Artikel 5

Förebyggande och begränsning av exponering

Om resultaten av bedömningarna enligt artikel 3.2 uppdagar en risk för arbetstagarnas hälsa eller säkerhet, skall man hindra att arbetstagarna utsätts för sådan exponering.

Om det inte är tekniskt möjligt att byta ut det carcinogena eller det mutagena ämnet mot ett ämne, preparat eller process som vid tillämpat arbetssätt inte innebär risk eller mindre risk för hälsa och säkerhet, skall arbetsgivaren säkerställa att det carcinogena eller mutagena ämnet, i den mån det är tekniskt möjligt, tillverkas och används i ett slutet system.

Om ett slutet system inte är tekniskt möjligt, skall arbetsgivaren säkerställa att arbetstagarnas exponeringsnivå hålls så låg som det är tekniskt möjligt.

Exponeringen får inte överskrida gränsvärdet för en carcinogen enligt bilaga III.

Vid varje användning av carcinogener eller mutagena ämnen skall arbetsgivaren vidta samtliga nedan angivna åtgärder:

- a) Begränsning av mängden av carcinogener eller mutagena ämnen på arbetsplatsen.
- b) Se till att så få arbetstagare som möjligt blir exponerade eller riskerar att bli exponerade.
- c) Utformning av processer och tekniska kontrollåtgärder så att utsläpp av carcinogener eller mutagena ämnen på arbetsplatsen förhindras eller minimeras.
- d) Eliminering av carcinogener eller mutagena ämnen vid källan, användning av punktutslug eller allmän ventilation; dessa metoder skall vara förenliga med kravet att skydda allmänhetens hälsa och den yttre miljön.
- e) Användning av befintliga, lämpliga metoder för att mäta halten av carcinogener eller mutagena ämnen, i synnerhet för att tidigt upptäcka onormala exponeringar till följd av en oförutsedd händelse eller en olycka.
- f) Användning av lämpliga arbetssätt och processer.

- g) Allmänna skyddsåtgärder och/eller, där exponering inte kan undvikas på annat sätt, personliga skyddsåtgärder.
- h) Hygieniska åtgärder, speciellt regelbunden rengöring av golv, väggar och andra ytor.
- i) Information till arbetstagare.
- j) Avgränsning av riskområden och användning av ändamålsenliga skyltar, inbegripet skyltar med "rökning förbjuden" på områden där arbetstagare blir exponerade eller riskerar att bli exponerade för carcinogener eller mutagena ämnen.
- k) Utarbetande av beredskapsplaner för olyckor som kan resultera i onormalt hög grad av exponering.
- l) Vidtagande av åtgärder för säker lagring, hantering och borttransport, särskilt genom användning av slutna och tydligt märkta behållare.
- m) Vidtagande av åtgärder för säker insamling, förvaring och bortforsling av avfall, inklusive användning av förslutna och tydligt märkta behållare.

*Artikel 6***Information till behörig myndighet**

Då de bedömningar som avses i artikel 3.2 uppdagar en risk för arbetstagarnas hälsa eller säkerhet, skall arbetsgivaren på förfrågan ge behörig myndighet tillräcklig information om

- a) de verksamheter och/eller industriella processer som bedrivs, inklusive skälen för att använda carcinogener eller mutagena ämnen,
- b) mängd av ämnen eller preparat som tillverkas eller används som innehåller carcinogener eller mutagena ämnen,
- c) antal arbetstagare som exponeras,
- d) förebyggande åtgärder som vidtagits,
- e) slag av skyddsutrustning som används,
- f) arten och graden av exponering som förekommer,
- g) var utbyte skett.

*Artikel 7***Oförutsedd exponering**

Om en oförutsedd händelse eller olycka inträffar som kan tänkas utsätta arbetstagare för en onormalt hög exponering, skall arbetsgivaren informera arbetstagarna om detta.

Till dess att läget har återställts till det normala och orsakerna till den onormala exponeringen undanröjts

- a) skall endast de arbetstagare som absolut behövs för reparationer och andra nödvändiga arbeten få tillstånd att arbeta i det berörda området,
- b) skall de arbetstagare som berörs förses med skyddskläder och personligt andningsskydd som de skall bära; exponeringen får inte bli permanent och får endast pågå under minsta möjliga tid för varje arbetstagare,
- c) får inte oskyddade arbetstagare tillåtas att arbeta inom det drabbade området.

Artikel 8

Exponering som kan förutses

För viss verksamhet till exempel underhåll, där man kan förutse en risk för en betydande ökning av exponeringen och där redan alla möjligheter till tekniska skyddsåtgärder för att minska exponeringen uttömts, skall arbetsgivaren besluta om åtgärder dels för att minimera tiden för exponeringen så mycket som möjligt dels för att säkerställa skyddet för arbetstagarna vid sådant arbete; detta skall ske efter samråd med arbetstagarna och/eller deras företrädare inom företaget eller verksamheten dock utan att det inskränker arbetsgivarens eget ansvar.

De arbetstagare som berörs skall i enlighet med första stycket förses med skyddskläder och personligt andningsskydd som de skall bära så länge den onormala exponeringen varar; den onormala exponeringen får inte vara stadigvarande och får endast pågå under absolut minsta möjliga tid för varje arbetstagare.

Tillräckliga åtgärder skall vidtas för att säkerställa att de områden där sådan verksamhet som omnämns i punkt 1 första stycket äger rum, antingen är klart avgränsade och markerade eller att obehöriga personer på annat sätt hindras från att få tillträde.

Artikel 9

Tillträde till riskfyllda områden

Arbetsgivaren skall vidta tillräckliga åtgärder för att säkerställa att tillträde till områden där verksamhet äger rum för vilken resultaten av den bedömning som avses i artikel 3.2 visar på en risk för arbetstagarnas hälsa eller säkerhet, endast medges arbetstagare vilka på grund av sina arbetsuppgifter måste få komma dit.

Artikel 10

Hygien och personligt skydd

Vid all verksamhet där det finns risk för förorening av carcinogener eller mutagena ämnen har arbetsgivaren skyldighet att vidta tillräckliga åtgärder för att säkerställa att

- a) arbetstagare inte äter, dricker eller röker inom arbetsstället på platser där det finns risk för förorening av carcinogener eller mutagena ämnen,
- b) arbetstagare förses med lämpliga skyddskläder eller andra lämpliga specialkläder,

-
- c) separata förvaringsplatser finns för arbets- eller skyddskläder och för gångkläder,
 - d) arbetstagare har tillgång till tillräckliga och lämpligt utformade utrymmen för tvätt och toalett,
 - e) skyddsutrustning förvaras på rätt sätt och på klart angiven plats, och att den kontrolleras och rengörs, om möjligt före, men i varje fall efter användningen,
 - f) bristfällig utrustning repareras eller ersätts innan den används igen.

Arbetstagare får inte påföras kostnader för de åtgärder som avses i punkt 1.

Artikel 11

Information till och utbildning av arbetstagare

Arbetsgivaren skall vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att arbetstagare och/eller deras företrädare i företaget eller verksamheten får tillräcklig och lämplig utbildning grundad på all tillgänglig kunskap i nedanstående hänseenden, särskilt i form av information och hanteringsföreskrifter:

- a) Möjliga hälsorisker, inklusive ökade risker av tobaksbruk.
- b) Säkerhetsåtgärder som skall vidtas för att förebygga exponering.

- c) Hygienåtgärder.
- d) Användning av skyddsutrustning och skyddskläder.
- e) Åtgärder som skall vidtas av arbetstagare, inklusive räddningsmanskaper, vid olyckor och för att förebygga olyckor.

Utbildningen skall vara

- anpassad till nya eller förändrade risker, och
- om så erfordras, regelbundet återkommande.

Arbetsgivaren skall dels informera arbetstagare om installationer och tillhörande utrustning som innehåller carcinogener eller mutagena ämnen, dels säkerställa att alla behållare, förpackningar och installationer som innehåller carcinogener eller mutagena ämnen är tydligt märkta; han skall vidare sätta upp väl synliga varningsskyltar.

Artikel 12

Information till arbetstagare

Lämpliga åtgärder skall vidtas för att säkerställa följande:

- a) Arbetstagare och/eller deras företrädare i företaget eller verksamheten skall kunna kontrollera att detta direktiv tillämpas och de skall kunna påverka dess tillämpning, särskilt med hänsyn till

-
- i) följderna för arbetstagarnas hälsa och säkerhet av valet och användningen av skyddskläder och skyddsutrustning utan att man fråntar arbetsgivaren ansvar för att avgöra om det skydd som ges av skyddskläder och skyddsutrustning är fullgott,
 - ii) åtgärder som beslutas av arbetsgivaren och som avses i artikel 8.1 första stycket, utan att man fråntar arbetsgivaren ansvar att besluta om sådana åtgärder.
- b) Arbetstagare och/eller deras företrädare i företaget eller verksamheten skall så snart som möjligt bli informerade om onormal exponering, även sådan som nämns i artikel 8, samt om orsakerna till den samt om de åtgärder som skall vidtas för att komma till rätta med situationen.
 - c) Arbetsgivaren skall föra en aktuell förteckning över arbetstagare som är sysselsatta i sådan verksamhet för vilken resultaten av en bedömning enligt artikel 3.2 visar på en risk för arbetstagarnas hälsa eller säkerhet och i denna förteckning skall anges den exponering arbetstagarna blivit utsatta för om sådan information är tillgänglig.
 - d) Läkaren och/eller behörig myndighet samt alla andra personer som har ansvar för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, skall ha tillgång till förteckningen som nämns i punkt c.
 - e) Varje arbetstagare skall ha tillgång till det som står i förteckningen vad gäller honom personligen.
 - f) Arbetstagare och/eller deras företrädare inom företaget eller verksamheten skall ha tillgång till allmän, avidentifierad information.

*Artikel 13***Samråd med och medbestämmande för arbetstagare**

Samråd med och medbestämmande för arbetstagare och/eller deras företrädare i samband med frågor som behandlas i detta direktiv, skall ske i överensstämmelse med artikel 11 i direktiv 89/391/EEG.

KAPITEL III**ÖVRIGA BESTÄMMELSER***Artikel 14***Hälsokontroll**

I enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis skall medlemsstaterna vidta åtgärder så att relevanta hälsoundersökningar sker av arbetstagare för vilka resultaten av bedömningen enligt artikel 3.2 visar att en risk för hälsa och säkerhet föreligger.

Åtgärderna som avses i punkt 1 skall vara sådana att alla arbetstagare, om så är lämpligt, kan genomgå en relevant hälsoundersökning

- före exponering,
- därefter regelbundet.

Dessa åtgärder skall vara sådana att det är möjligt att omgående genomföra åtgärder för individen samt allmänna yrkeshygieniska åtgärder.

Om man finner att en arbetstagare visar symptom som misstänks bero på exponering för carcinogener eller mutagena ämnen, får den läkare eller det organ som ansvarar för hälsundersökningen begära att andra arbetstagare, som har blivit utsatta för likartad exponering, får genomgå hälsundersökning,

I ett sådant läge skall en ny bedömning av riskerna vid exponeringen göras enligt artikel 3.2.

I de fall man genomför en hälsundersökning, skall en individuell medicinsk journal föras och läkaren eller organet som är ansvarig för hälsundersökningen, skall föreslå vilka skydds- eller förebyggande åtgärder som skall vidtas för varje enskild arbetstagare.

Information och råd skall ges till arbetstagarna om vilka hälsundersökningar de kan genomgå efter att exponeringen upphört.

I överensstämmelse med nationell lagstiftning och/eller praxis

- skall arbetstagare ha tillgång till resultaten av den hälsundersökning som berör dem, och
- skall berörda arbetstagare eller arbetsgivaren kunna begära en granskning av resultaten av hälsundersökningen.

Praktisk vägledning för hälsundersökning av arbetstagare ges i bilaga II.

Alla fall av cancer som i överensstämmelse med nationell lagstiftning och/eller praxis identifieras som resultat av yrkesmässig exponering för carcinogener eller mutagena ämnen skall anmälas till behörig myndighet.

Artikel 15

Dokumentation

1. Den förteckning som nämns i artikel 12 c och den medicinska journal som nämns i artikel 14.4 skall i överensstämmelse med nationell lagstiftning och/eller praxis bevaras under minst 40 år efter det exponeringen upphört.
2. Dessa handlingar skall, i överensstämmelse med nationell lagstiftning och/eller praxis, tillställas ansvarig myndighet om företaget upphör med sin verksamhet.

Artikel 16

Gränsvärden

I enlighet med förfarandet i artikel 137.2 i fördraget, skall rådet på basis av tillgänglig kunskap inklusive vetenskapliga och tekniska uppgifter, i direktiv fastställa gränsvärden och där detta är nödvändigt andra direkt anknutna bestämmelser; gränsvärdena skall avse alla carcinogener eller mutagena ämnen för vilka detta är möjligt.

Gränsvärden och andra direkt anknutna bestämmelser återges i bilaga III.

*Artikel 17***Bilagor**

Bilagorna I och III får endast ändras i enlighet med förfarandet i artikel 137.2 i fördraget.

Rent tekniska justeringar av bilaga II baserade på tekniska framsteg, ändringar av internationella bestämmelser eller specifikationer samt nya upptäckter när det gäller carcinogener eller mutagena ämnen, skall göras i enlighet med förfarandet i artikel 17 i direktiv 89/391/EEG.

*Artikel 18***Användning av uppgifter**

Kommissionen skall kunna få upplysningar om vilka åtgärder den nationella behöriga myndigheten vidtagit med anledning av den information som avses i artikel 14.8.

*Artikel 19***Information till kommissionen**

Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

*Artikel 20***Upphävande**

Direktiv 90/394/EEG i dess lydelse enligt direktiven i bilaga IV del A till det här direktivet skall upphöra att gälla, utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter vad gäller de frister för införlivande med nationell lagstiftning av de direktiv som anges i bilaga IV del B till det här direktivet.

Hänvisningar till det upphävda direktivet skall anses som hänvisningar till det här direktivet och skall läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga V.

*Artikel 21***Ikraftträdande**

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

*Artikel 22***Adressater**

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 29 april 2004.

På Europaparlamentets vägnar

P. COX

På rådets vägnar

M. McDOWELL

Ordförande

Ordförande

BILAGA I**Förteckning över ämnen, preparat och processer**

(artikel 2 a iii)

1. Framställning av auramin.
2. Arbete som innebär exponering för polycykliska aromatiska kolväten i sot, tjära eller beck av kol.
3. Arbete som innebär exponering för damm, rökgaser eller stänk som uppstått vid avbränning och elektroraffinering av kopparnickelskärsten.
4. Process där stark syra ingår vid framställning av isopropylalkohol.
5. Arbete som innebär exponering för trädamn från hårda träslag¹.

¹ En förteckning över vissa hårda träslag återfinns i volym 62 i *Monographs on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans "Wood dust and Formaldehyde"* (trädamn och formaldehyd), utgiven av International Agency for Research on Cancer, Lyon 1995.

BILAGA II**Praktisk vägledning för hälsoundersökning av arbetstagare**

(artikel 14.7)

1. Läkaren eller det organ som ansvarar för hälsoundersökning av de arbetstagare som exponeras för carcinogener eller mutagena ämnen, skall vara insatta i de villkor och omständigheter som råder i fråga om de enskilda arbetstagarnas exponering.

2. Övervakningen av de arbetstagarnas hälsa skall göras enligt de principer och den praxis som råder inom yrkesmedicin och skall minst innefatta följande åtgärder:
 - Journalföring beträffande arbetstagarens medicinska anamnes och yrkesanamnes.

 - Personligt samtal.

 - När så är lämpligt, biologisk uppföljning samt utforskande av tidiga reversibla effekter.

Vid hälsoundersökningen kan ytterligare undersökningar beslutas för den enskilde arbetstagaren med hänsyn till de senaste rönen inom yrkesmedicin.

BILAGA III**Gränsvärden och andra direkt anknutna bestämmelser***(artikel 16)***A. GRÄNSVÄRDEN FÖR EXPONERING I ARBETET**

Agens	EINECS ⁽¹⁾	CAS ⁽²⁾	Gränsvärden		Anmärkningar	Övergångsåtgärder
			Mg/m ³⁽³⁾	Ppm ⁽⁴⁾		
Bensen	200-753-7	71-43-2	3,25 ⁽⁵⁾	1 ⁽⁵⁾	Hud ⁽⁶⁾	Gränsvärde 3 ppm (= 9,75 mg/m ³) fram till och med den 27 juni 2003
Vinylklorid- monomer	200-831	75-01-4	7,77 ⁽⁵⁾	3 ⁽⁵⁾	—	—
Damm från hårda träslag	—	—	5,00 ^{(5) (7)}	—	—	—

B. ANDRA DIREKT ANKNUTNA BESTÄMMELSER

p.m.

(1) EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances.

(2) CAS: Nummer i registret för Chemical Abstract Service.

(3) mg/m³ = milligram per kubikmeter luft vid 20°C och 101,3 kPa (760 mm kvicksilver).

(4) ppm = del per milliondel i luftvolym (ml/m³).

(5) Mätt eller beräknat i förhållande till en referensperiod på åtta timmar.

(6) Väsentligt bidrag till totalt upptag är möjligt genom hudexponering.

(7) Inhalerbar fraktion. Om damm från hårda träslag är blandat med annat trädam, skall gränsvärdet gälla allt trädam i blandningen.

BILAGA IV**Del A****Upphävt direktiv och ändringar av det i kronologisk ordning***(enligt artikel 20)*

Rådets direktiv 90/394/EEG	(EGT L 196, 26.7.1990, s. 1)
Rådets direktiv 97/42/EG	(EGT L 179, 8.7.1997, s. 4)
Rådets direktiv 1999/38/EG	(EGT L 138, 1.6.1999, s. 66)

Del B**Tidsfrister för införlivande med nationell lagstiftning***(enligt artikel 20)*

Direktiv	Tidsgräns för införlivande
90/394/EEG	31 december 1992
97/42/EG	27 juni 2000
1999/38/EG	29 april 2003

BILAGA V**JÄMFÖRELSETABELL**

Direktiv 90/394/EEG	Det här direktivet
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2 a	Artikel 2 a
Artikel 2 aa	Artikel 2 b
Artikel 2 b	Artikel 2 c
Artiklarna 3–9	Artiklarna 3–9
Artikel 10.1 a	Artikel 10.1 a
Artikel 10.1 b första ledet av meningen	Artikel 10.1 b
Artikel 10.1 b andra ledet av meningen	Artikel 10.1 c
Artikel 10.1 c	Artikel 10.1 d
Artikel 10.1 d första och andra ledet av meningen	Artikel 10.1 e
Artikel 10.1 d tredje ledet av meningen	Artikel 10.1 f
Artikel 10.2	Artikel 10.2
Artiklarna 11–18	Artiklarna 11–18
Artikel 19.1 första stycket	–
Artikel 19.1 andra stycket	–
Artikel 19.1 tredje stycket	–
Artikel 19.2	Artikel 19
–	Artikel 20
–	Artikel 21
Artikel 20	Artikel 22
Bilaga I	Bilaga I
Bilaga II	Bilaga II
Bilaga III	Bilaga III
–	Bilaga IV
–	Bilaga V

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS**DIREKTIV 2004/38/EG****av den 29 april 2004**

om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig
och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier
och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68
och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG,
75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA
DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 12,
18, 40, 44 och 52 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag¹,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande³,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget⁴, och

¹ EGT C 270 E, 25.9.2001, s. 150.

² EGT C 149, 21.6.2002, s. 46.

³ EGT C 192, 12.8.2002, s. 17.

⁴ Europaparlamentets yttrande av den 11 februari 2003 (EUT C 43 E, 19.2.2004, s. 42), rådets gemensamma ståndpunkt av den 5 december 2003 (EUT C 54 E, 2.3.2004, s. 12) och Europaparlamentets ståndpunkt av den 10 mars 2004 (ännu ej offentliggjort i EUT).

av följande skäl:

- (1) Unionsmedborgarskapet ger varje unionsmedborgare en primär, individuell rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium, med förbehåll för de begränsningar och villkor som fastställs i fördraget och genom de åtgärder som antas för att genomföra detta.
- (2) Fri rörlighet för personer är en av de grundläggande friheterna på den inre marknaden, som omfattar ett område utan inre gränser, där denna frihet säkerställs i enlighet med bestämmelserna i fördraget.
- (3) Unionsmedborgarskap bör vara grundläggande status för medborgarna i medlemsstaterna när de utövar sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig. Det är därför nödvändigt att kodifiera och se över existerande gemenskapsinstrument som var för sig behandlar såväl arbetstagare, egenanställda som studenter och andra inaktiva personer för att förenkla och stärka rätten att fritt röra sig och uppehålla sig för alla unionsmedborgare.

- (4) För att avhjälpa sektorsuppdelningen och den planlösa hanteringen av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig och för att göra det lättare att utöva denna rätt krävs en gemensam rättsakt för att delvis ändra rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen¹ och för att upphäva följande rättsakter: Rådets direktiv 68/360/EEG av den 15 oktober 1968 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medlemsstaternas arbetstagare och deras familjer,² rådets direktiv 73/148/EEG av den 21 maj 1973 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medborgare i medlemsstaterna i fråga om etablering och tillhandahållande av tjänster,³ rådets direktiv 90/364/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning,⁴ rådets direktiv 90/365/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning för anställda och egna företagare som inte längre är yrkesverksamma⁵ och rådets direktiv 93/96/EEG av den 29 oktober 1993 om rätt till bosättning för studerande⁶.
- (5) För att varje unionsmedborgare skall kunna utöva sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier på villkor som säkerställer de objektiva villkoren frihet och värdighet bör även familjemedlemmar beviljas denna rätt, oavsett medborgarskap. För tillämpningen av detta direktiv bör definitionen av "familjemedlem" utvidgas, så att den även omfattar registrerade partner om den mottagande medlemsstaten behandlar registrerade partnerskap som likvärdiga med äktenskap.

¹ EGT L 257, 19.10.1968, s. 2. Förordningen senast ändrad genom förordning (EEG) nr 2434/92 (EGT L 245, 26.8.1992, s. 1).

² EGT L 257, 19.10.1968, s. 13. Direktivet senast ändrat genom 2003 års anslutningsakt.

³ EGT L 172, 28.6.1973, s. 14.

⁴ EGT L 180, 13.7.1990, s. 26.

⁵ EGT L 180, 13.7.1990, s. 28.

⁶ EGT L 317, 18.12.1993, s. 59.

-
- (6) För att bevara familjens enhet i vidare mening och med förbehåll för förbudet mot diskriminering på grundval av nationalitet, bör situationen för de personer som inte omfattas av definitionen av familjemedlem enligt detta direktiv och som därför inte har någon automatisk rätt till inresa och uppehåll i den mottagande medlemsstaten behandlas av den mottagande medlemsstaten på grundval av dess nationella lagstiftning, så att den kan besluta huruvida inresa och uppehåll ändå kan beviljas sådana personer, varvid hänsyn skall tas till deras anknytning till unionsmedborgaren och andra omständigheter, t.ex. deras ekonomiska eller fysiska beroendeförhållande till unionsmedborgaren.
- (7) De formaliteter som är förenade med unionsmedborgares fria rörlighet inom medlemsstaternas territorier bör fastställas tydligt, utan att det påverkar tillämpningen av de bestämmelser som gäller för nationella gränskontroller.
- (8) För att underlätta den fria rörligheten för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, bör de som redan har fått ett uppehållsdokument undantas från kravet på att erhålla inresevisering i den mening som avses i rådets förordning (EG) nr 539/2001 av den 15 mars 2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav¹ eller, i förekommande fall, tillämplig nationell lagstiftning.
- (9) Unionsmedborgare bör ha rätt att uppehålla sig i den mottagande medlemsstaten i upp till tre månader utan andra villkor eller formaliteter än att de innehar ett giltigt identitetskort eller pass, med förbehåll för en mer gynnsam behandling som tillämpas på arbetssökande i enlighet med vad som erkänns av domstolens rättspraxis.

¹ EGT L 81, 21.3.2001, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 453/2003 (EUT L 69, 13.3.2003, s. 10).

-
- (10) Personer som utövar sin rätt till fri rörlighet bör emellertid inte bli en orimlig belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under den första tiden av vistelsen. Därför bör unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars uppehållsrätt under längre tid än tre månader vara underkastad villkor.
 - (11) Unionsmedborgarnas grundläggande och personliga rätt att uppehålla sig i en annan medlemsstat följer direkt av fördraget och är inte beroende av att ett uppehållstillstånd utfärdas.
 - (12) För uppehållsperioder som överstiger tre månader bör medlemsstaterna kunna kräva att unionsmedborgaren registrerar sig hos behöriga myndigheter på bosättningsorten, vilket skall styrkas med ett bevis om registrering som utfärdas i detta syfte.
 - (13) Kravet på uppehållskort bör begränsas till unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat för uppehållsperioder som är längre än tre månader.
 - (14) De bevishandlingar som de behöriga myndigheterna begär för att utfärda ett bevis om registrering eller ett uppehållskort bör specificeras uttömmande för att undvika olikheter i administrativ praxis eller skilda tolkningar som blir till ett alltför stort hinder när unionsmedborgarna och deras familjemedlemmar skall utöva sin uppehållsrätt.

-
- (15) Familjemedlemmarna bör omfattas av ett rättsligt skydd för det fall att unionsmedborgaren avlider, skiljer sig, gifter sig eller när ett registrerat partnerskap upplöses. Med respekt för familjelivet och den mänskliga värdigheten samt för att under vissa förhållanden undvika missbruk, bör åtgärder vidtas för att säkerställa att familjemedlemmar som redan uppehåller sig inom den mottagande medlemsstatens territorium får behålla uppehållsrätten uteslutande på personlig grund.
- (16) Så länge de personer som omfattas av rätten till bosättning inte utgör en orimlig börda för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem bör de inte utvisas. Därför får en utvisningsåtgärd inte vara en automatisk följd av anlitanet av det sociala biståndssystemet. Den mottagande medlemsstaten bör bedöma om det är fråga om tillfälliga svårigheter och beakta bosättningsens längd, personens personliga omständigheter och storleken på det bidrag som har beviljats, när de bedömer huruvida personen ifråga blivit en orimlig börda för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem och bör utvisas. Under inga omständigheter får arbetstagare, egenföretagare eller arbetssökande enligt domstolens definition bli föremål för utvisning, utom av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet.
- (17) Permanent uppehållsrätt för unionsmedborgare som har valt att bosätta sig varaktigt i en annan medlemsstat skulle stärka känslan av ett gemensamt unionsmedborgarskap och är en nyckelfaktor för att främja social sammanhållning, som är ett av gemenskapens grundläggande mål. En permanent uppehållsrätt bör därför föreskrivas för alla unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som har varit stadigvarande bosatta i den mottagande medlemsstaten i enlighet med villkoren i detta direktiv under fem års tid utan att bli utvisade.

-
- (18) För att utgöra ett verkligt instrument för integration i den mottagande medlemsstat där unionsmedborgaren är bosatt, bör den permanenta uppehållsrätten när den en gång erhållits inte omfattas av villkor.
- (19) Vissa särskilda förmåner för unionsmedborgare som är arbetstagare eller egenföretagare och deras familjemedlemmar, vilka kan möjliggöra för dem att erhålla en permanent uppehållsrätt innan de har varit bosatta i fem år i den mottagande medlemsstaten, bör behållas, eftersom de utgör förvärvade rättigheter enligt kommissionens förordning (EEG) nr 1251/70 av den 29 juni 1970 om arbetstagares rätt att stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställda där¹ och rådets direktiv 75/34/EEG av den 17 december 1974 om rätten för medborgare i en medlemsstat att stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att där ha drivit egen rörelse².
- (20) Förbudet mot diskriminering på grundval av nationalitet innebär att alla unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som med stöd av detta direktiv uppehåller sig i en medlemsstat av den medlemsstaten bör behandlas på samma sätt som dennas medborgare inom områden som omfattas av fördraget, med förbehåll för sådana särskilda bestämmelser som uttryckligen anges i fördraget eller i sekundärlagstiftningen.

¹ EGT L 142, 30.6.1970, s. 24.

² EGT L 14, 20.1.1975, s. 10.

-
- (21) Det bör emellertid lämnas åt den mottagande medlemsstaten att bestämma om den skall bevilja socialt bistånd under de tre första månaderna av uppehållet, eller för en längre tid när det gäller arbetssökande, för andra unionsmedborgare än de som är arbetstagare eller egenföretagare eller som bibehåller denna status eller deras familjemedlemmar, eller bistånd till uppehälle för studier, inklusive yrkesutbildning, innan rätten till permanent uppehåll erhållits, till dessa personer.
- (22) Enligt fördraget kan rätten att fritt röra sig och uppehålla sig begränsas av hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa. För att säkerställa en snävare definition av de omständigheter och rättssäkerhetsgarantier som avgör om unionsmedborgare eller familjemedlemmar kan nekas inresa eller utvisas, bör detta direktiv ersätta rådets direktiv 64/221/EEG av den 25 februari 1964 om samordningen av särskilda åtgärder som gäller utländska medborgares rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa¹.
- (23) Utvisning av unionsmedborgare och deras familjemedlemmar av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet är en långtgående åtgärd, som allvarligt kan skada personer som, efter att ha utnyttjat de rättigheter och friheter som de erhåller genom fördraget, verkligen har integrerats i den mottagande medlemsstaten. Räckvidden för sådana åtgärder bör därför begränsas i enlighet med proportionalitetsprincipen, för att ta hänsyn till i vilken grad de berörda personerna har integrerats, hur länge de har vistats i den mottagande medlemsstaten, till deras ålder och hälsotillstånd, deras familjesituation och ekonomiska situation och deras anknytning till ursprungslandet.

¹ EGT 56, 4.4.1964, s. 850. Direktivet senast ändrat genom direktiv 75/35/EEG (EGT L 14, 20.1.1975, s. 14).

-
- (24) Ju högre graden av unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars integrering i den mottagande medlemsstaten är, desto högre bör följaktligen graden av skydd mot utvisning vara. Endast i undantagsfall, av tvingande hänsyn till den allmänna säkerheten, bör utvisning användas mot personer som har varit bosatta under flera år i den mottagande medlemsstaten, i synnerhet om de är födda där och har bott där hela sitt liv. Likaså bör det endast i undantagsfall vara tillåtet att utvisa underåriga, eftersom förbindelsen med familjen bör skyddas, i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989.
- (25) Rättssäkerhetsgarantierna bör också specificeras i detalj för att trygga en hög skyddsnivå för unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars rättigheter vid vägrad inresa eller uppehåll i en annan medlemsstat, samt för att upprätthålla principen om att myndighetsåtgärder vederbörligen måste motiveras.
- (26) Under alla omständigheter bör unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som vägras rätt till inresa eller uppehåll i en annan medlemsstat ha möjlighet till domstolsprövning av beslutet.
- (27) I överensstämmelse med domstolens rättspraxis, för att förbjuda att medlemsstaterna fattar beslut om förbud på livstid att återvända till deras territorium för personer som omfattas av detta direktiv, bör det bekräftas att unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som har förbjudits att återvända till en medlemsstats territorium har rätt att lämna in en ny ansökan efter en rimlig tid och under alla omständigheter tre år efter det att det slutgiltiga återreseförbudet verkställts.

-
- (28) För att skydda mot missbruk av rättigheter eller bedrägeri, särskilt skenäktenskap eller andra former av förhållanden som ingåtts endast i syfte att åtnjuta rätt att fritt röra sig och uppehålla sig, bör medlemsstaterna ha rätt att anta nödvändiga åtgärder.
- (29) Detta direktiv bör inte påverka mer gynnsamma nationella bestämmelser.
- (30) I syfte att undersöka hur utövandet av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig skall kunna underlättas ytterligare, bör kommissionen utarbeta en rapport för att utvärdera möjligheten att lägga fram nödvändiga förslag i detta syfte, särskilt avseende förlängning av uppehållsperioden utan villkor.
- (31) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna och friheterna och med de principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. I enlighet med stadgans förbud mot diskriminering bör medlemsstaterna genomföra bestämmelserna i detta direktiv utan diskriminering mellan förmånstagarna till detta direktiv, på sådana grunder såsom kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Syfte

I detta direktiv fastställs

- a) villkor för unionsmedborgares och deras familjemedlemmars utövande av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium,
- b) rätten att permanent uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar,
- c) begränsningar i rättigheterna i a och b av hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1. *unionsmedborgare*: varje person som är medborgare i en medlemsstat.

2. *familjemedlem:*

- a) make eller maka,
- b) den partner med vilken unionsmedborgaren har ingått ett registrerat partnerskap på grundval av lagstiftningen i en medlemsstat, om den mottagande medlemsstatens lagstiftning behandlar registrerade partnerskap som likvärdiga med äktenskap och i enlighet med villkoren i relevant lagstiftning i den mottagande medlemsstaten,
- c) släktingar i rakt nedstigande led som är under 21 år eller är beroende för sin försörjning, även till maken eller maken eller till sådan partner som avses i b,
- d) de underhållsberättigade släktingar i rakt uppstigande led, även till maken eller maken eller till sådan partner som avses i b.

3. *mottagande medlemsstat:* den medlemsstat dit unionsmedborgaren reser för att utöva sin rätt att fritt röra sig eller uppehålla sig.

Artikel 3

Förmånstagare

1. Detta direktiv skall tillämpas på alla unionsmedborgare som reser till eller uppehåller sig i en annan medlemsstat än den de själva är medborgare i samt på de familjemedlemmar enligt definitionen i artikel 2.2 som följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren.

2. Utan att det påverkar de berördas personliga rätt att fritt röra sig eller uppehålla sig, och i överensstämmelse med nationell lagstiftning, skall den mottagande medlemsstaten underlätta inresa och uppehåll för följande personer:

- a) Alla andra familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, som inte omfattas av definitionen i artikel 2.2, om de i det land från vilket de har kommit är beroende av eller bor hos den unionsmedborgaren som har primär uppehållsrätt eller om det av allvarliga hälsoskäl absolut krävs att unionsmedborgaren personligen tar hand om familjemedlemmen.
- b) Den partner med vilken unionsmedborgaren har ett varaktigt vederbörligen bestyrkt förhållande.

Den mottagande medlemsstaten skall företa en noggrann undersökning av de personliga förhållandena och motivera ett eventuellt beslut att neka dessa personer inresa till eller att uppehålla sig i den medlemsstaten.

KAPITEL II

Rätt till ut- och inresa

Artikel 4

Rätt till utresa

1. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna för kontroll av resehandlingar vid de nationella gränserna skall alla unionsmedborgare med giltigt identitetskort eller pass och deras familjemedlemmar, som inte är medborgare i en medlemsstat, och som har giltigt pass, ha rätt att lämna en medlemsstats territorium för att resa till en annan medlemsstat.
2. Personer som avses i punkt 1 får inte åläggas skyldighet att inneha utresevisering eller någon motsvarande formalitet.
3. Medlemsstaterna skall i enlighet med sina lagar för sina egna medborgares räkning utfärda och förnya ett identitetskort eller pass som anger deras medborgarskap.
4. Passet skall vara giltigt åtminstone i alla medlemsstater och i länder som innehavaren måste fara igenom när denne reser mellan medlemsstaterna. Om det i en medlemsstats lag saknas bestämmelser om utfärdande av identitetskort, skall passet gälla i minst fem år från utfärdandet eller förnyelsen.

Artikel 5

Rätt till inresa

1. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna för kontroll av resehandlingar vid de nationella gränserna skall medlemsstaterna tillåta unionsmedborgare att resa in på deras territorium med ett giltigt identitetskort eller pass och tillåta familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat att resa in på deras territorium med ett giltigt pass.

Unionsmedborgare får inte åläggas skyldighet att inneha inresevisering eller någon motsvarande formalitet.

2. Familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat skall endast åläggas skyldighet att ha visering i enlighet med förordning (EG) nr 539/2001 eller i förekommande fall med nationell lag. Enligt detta direktiv skall innehav av giltigt uppehållskort enligt artikel 10 medföra undantag för dessa familjemedlemmar från kravet på visering.

Medlemsstaterna skall ge dessa personer all den hjälp de behöver för att få nödvändiga viseringar. Viseringarna skall utfärdas gratis så snart som möjligt på grundval av ett påskyndat förfarande.

3. Den mottagande medlemsstaten får inte införa inrese- eller utresestämpel i passen för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat om de uppvisar det uppehållskort som föreskrivs i artikel 10.

4. Om en unionsmedborgare eller en familjemedlem till denne, som inte är medborgare i en medlemsstat, inte har de resehandlingar som krävs eller, i förekommande fall, nödvändiga viseringar, skall den berörda medlemsstaten, innan utvisning får komma i fråga, ge dessa personer all rimlig möjlighet att få eller få tillgång till de nödvändiga handlingarna inom rimlig tid eller få bekräftat eller på annat sätt bevisat att de omfattas av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig.

5. Medlemsstaten får begära att den berörda personen rapporterar sin närvaro inom dess territorium inom rimlig och icke-diskriminerande tid. Om den berörda personen underlåter att uppfylla detta krav får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.

KAPITEL III

Uppehållsrätt

Artikel 6

Uppehållsrätt i högst tre månader

1. Unionsmedborgare skall ha rätt att uppehålla sig på en annan medlemsstats territorium i högst tre månader utan några andra villkor eller formaliteter än kravet på att inneha ett giltigt identitetskort eller pass.

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall också tillämpas på familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, som följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren och som innehar ett giltigt pass.

Artikel 7

Uppehållsrätt för längre tid än tre månader

1. Varje unionsmedborgare skall ha rätt att uppehålla sig inom en annan medlemsstats territorium under längre tid än tre månader om den berörda personen
 - a) är anställd eller egenföretagare i den mottagande medlemsstaten, eller
 - b) för egen och sina familjemedlemmars räkning har tillräckliga tillgångar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under vistelsen, samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten, eller
 - c) – är inskriven vid en privat eller statlig institution, som är erkänd eller finansierad av den mottagande medlemsstaten på grundval av dess lagstiftning eller administrativa praxis, med huvudsyftet att bedriva studier eller genomgå en yrkesutbildning
- samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten samt avger en försäkran till den behöriga nationella myndigheten, i form av en förklaring eller på något annat valfritt likvärdigt sätt, om att han har tillräckliga tillgångar för att kunna försörja sig själv och familjen, så att de inte blir en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under deras vistelseperiod, eller

-
- d) är familjemedlem som följer med eller ansluter sig till en unionsmedborgare som uppfyller kraven i a, b eller c.
2. Uppehållsrätten enligt punkt 1 skall även omfatta familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat när de följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren i den mottagande medlemsstaten, förutsatt att unionsmedborgaren uppfyller villkoren i punkt 1 a, 1 b eller 1 c.
3. Vid tillämpningen av punkt 1 a skall en unionsmedborgare som inte längre är arbetstagare eller egenföretagare behålla sin ställning som arbetstagare eller egenföretagare i följande fall:
- a) Om personen har drabbats av tillfällig arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall.
- b) Om personen har drabbats av vederbörligen konstaterad ofrivillig arbetslöshet efter mer än ett års anställning och har anmält sig som arbetssökande vid en behörig arbetsförmedling.
- c) Om personen har drabbats av vederbörligen registrerad ofrivillig arbetslöshet efter att ha fullgjort en anställning som varit tidsbegränsad till mindre än ett år eller efter att ha blivit ofrivilligt arbetslös under de första tolv månaderna samt har anmält sig som arbetssökande till en behörig arbetsförmedling. I detta fall skall ställningen som arbetstagare kvarstå under minst sex månader.
- d) Om personen inleder en yrkesutbildning. Om han eller hon inte är ofrivilligt arbetslös skall ställningen som arbetstagare kvarstå endast om yrkesutbildningen har ett samband med den tidigare sysselsättningen.

4. Med avvikelse från punkt 1 d och punkt 2 ovan skall endast maken eller maken, den registrerade partner som avses i artikel 2.2 b och underhållsberättigade barn ha uppehållsrätt som familjemedlemmar till en unionsmedborgare som uppfyller villkoren i 1 c. Artikel 3.2 skall tillämpas på hans eller hennes släktingar i rakt uppstigande led samt på makes/makas eller registrerade partners/underhållsberättigade släktingar i rakt uppstigande led.

Artikel 8

Administrativa formaliteter för unionsmedborgare

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5.5 får den mottagande medlemsstaten ålägga unionsmedborgare att registrera sig hos behöriga myndigheter vid uppehåll som överstiger tre månader.
2. Fristen för registrering får aldrig understiga tre månader räknat från ankomstdagen. Ett bevis om registrering skall utfärdas omedelbart, med uppgift om den registrerade personens namn och adress samt registreringsdatum. Om den berörda personen underlåter att uppfylla registreringskravet får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.
3. Det enda krav medlemsstaterna får ställa för att utfärda bevis om registrering är att
 - de unionsmedborgare som avses i artikel 7.1 a skall kunna visa upp ett giltigt identitetskort eller pass, en bekräftelse från arbetsgivaren om anställning eller ett anställningsintyg eller bevis på att de är egenföretagare.

-
- de unionsmedborgare som avses i artikel 7.1 b skall kunna visa upp ett giltigt identitetskort eller pass och bevis på att de uppfyller villkoren i den punkten.
 - de unionsmedborgare som avses i artikel 7.1 c skall kunna visa upp ett giltigt identitetskort eller pass, ett bevis på registrering vid en erkänd institution och på att de omfattas av en heltäckande sjukförsäkring samt den förklaring eller dess motsvarighet som avses i artikel 7.1 c. Medlemsstaterna får inte kräva att ett särskilt belopp anges i förklaringen.

4. Medlemsstaterna får inte fastställa något fast belopp som de anser vara "tillräckliga tillgångar", utan de måste ta hänsyn till den berörda personens personliga omständigheter. Detta belopp får i varje fall inte överstiga den beloppsgräns under vilket medborgare i den mottagande medlemsstaten är berättigade till socialt bistånd, eller, om detta kriterium inte kan tillämpas, minimipensionen i den mottagande medlemsstaten.

5. För att utfärda ett bevis om registrering till en unionsmedborgares familjemedlemmar som själva är unionsmedborgare får medlemsstaterna begära att följande handlingar visas upp:

- a) Ett giltigt identitetskort eller pass.
- b) En handling som bestyrker familjeanknytning eller ett registrerat partnerskap.

-
- c) Vid behov, beviset om registrering för den unionsmedborgare som de följer med eller ansluter sig till.
- d) I de fall som avses i artikel 2.2 c och d, handlingar som styrker att villkoren i den bestämmelsen är uppfyllda.
- e) I de fall som avses i artikel 3.2 a, en handling som utfärdats av den behöriga myndigheten i ursprungslandet eller i det land från vilket personerna anländer och som styrker att de är ekonomiskt beroende av unionsmedborgaren eller är medlemmar av unionsmedborgarens hushåll, eller bevis på att allvarliga hälsoskäl föreligger som absolut kräver att unionsmedborgaren ger familjemedlemmen personlig omvårdnad.
- f) I de fall som avses i artikel 3.2 b, bevis på att ett varaktigt förhållande med unionsmedborgaren föreligger.

Artikel 9

Administrativa formaliteter för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

1. Medlemsstaterna skall utfärda ett uppehållskort till unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, om det planerade uppehållet överstiger tre månader.
2. Fristen för att ansöka om uppehållskort får inte understiga tre månader räknat från ankomstdagen.

3. Om den berörde personen underlåter att ansöka om uppehållskort får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.

Artikel 10

Utfärdande av uppehållskort

1. Upphållsrätten för unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat skall intygas genom att en handling som kallas "uppehållskort för en unionsmedborgares familjemedlem" utfärdas senast sex månader efter det att ansökan lämnades in. Ett intyg om inlämnad ansökan om uppehållskort skall utfärdas omedelbart.

2. För utfärdande av ett uppehållskort skall medlemsstaterna begära att följande handlingar visas upp.

- a) Ett giltigt pass.
- b) En handling som styrker familjeanknytning eller ett registrerat partnerskap.
- c) Beviset om registrering eller i avsaknad av ett registreringssystem, ett annat bevis på att den unionsmedborgare som de följer med eller ansluter sig till har hemvist i den mottagande medlemsstaten.

-
- d) I de fall som avses i artikel 2.2 c och d, handlingar som styrker att villkoren i de bestämmelserna är uppfyllda.
- e) I de fall som avses i artikel 3.2 a, en handling som utfärdats av den behöriga myndigheten i ursprungslandet eller i det land från vilket personerna anländer som styrker att de är ekonomiskt beroende av unionsmedborgaren eller ingår i unionsmedborgarens hushåll, eller bevis på att allvarliga hälsoskäl föreligger som absolut kräver att unionsmedborgaren ger familjemedlemmen personlig omvårdnad.
- f) I de fall som avses under artikel 3.2 b, bevis på att det föreligger en varaktigt förhållande med unionsmedborgaren.

Artikel 11

Uppehållskortets giltighet

1. Det uppehållskort som avses i artikel 10.1 skall gälla i fem år från dagen för utfärdandet eller under den beräknade tiden för unionsmedborgarens vistelse om denna inte överstiger fem år.
2. Uppehållskortets giltighet skall inte påverkas av tillfällig frånvaro som inte överstiger sex månader per år eller av längre frånvaro på grund av obligatorisk militärtjänst eller av en frånvaro på högst tolv på varandra följande månader av viktiga skäl, t.ex. graviditet och förlossning, allvarlig sjukdom, studier eller yrkesutbildning eller utstationering på grund av arbete i en annan medlemsstat eller i tredje land.

Artikel 12

Bibehållen uppehållsrätt för familjemedlemmar
om unionsmedborgaren avlider eller lämnar landet

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens död eller avresa från den mottagande medlemsstaten inte påverka uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som är medborgare i en medlemsstat.

Innan personerna i fråga kan få permanent uppehållsrätt skall de uppfylla villkoren i artikel 7.1 a, 7.1 b, 7.1 c eller 7.1 d.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens död inte leda till förlust av uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat och som har varit bosatta i den mottagande medlemsstaten som familjemedlemmar i minst ett år före unionsmedborgarens frånfalle.

Innan personerna i fråga förvärvar permanent uppehållsrätt skall det fortfarande vara ett krav för uppehållsrätt att de kan visa att de är anställda eller egenföretagare eller att de har tillräckliga tillgångar för sig själva och sina familjemedlemmar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under sin uppehållsperiod samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten, eller är medlemmar i en familj som redan är bildad i den mottagande medlemsstaten av en person som uppfyller dessa villkor.

"Tillräckliga tillgångar" skall vara sådana som anges i artikel 8.4.

Den uppehållsrätt som sådana familjemedlemmar har är uteslutande på personlig grund.

3. Unionsmedborgarens avresa från den mottagande medlemsstaten eller unionsmedborgarens död skall inte medföra förlust av uppehållsrätt för unionsmedborgarens barn eller för den förälder som har den faktiska vårdsnaden om barnen, oavsett nationalitet, om barnen är bosatta i den mottagande medlemsstaten och inskrivna vid en utbildningsanstalt för att bedriva studier där, förrän deras studier avslutats.

Artikel 13

Bibehållen uppehållsrätt för familjemedlemmar vid äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskap eller upplösning av registrerat partnerskap

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskap eller upplösning av registrerat partnerskap som avses i artikel 2.b inte påverka uppehållsrätten för unionsmedborgares familjemedlemmar som är medborgare i en medlemsstat.

Innan personerna i fråga kan få permanent uppehållsrätt skall de uppfylla kraven i artikel 7.1 a, 7.1 b, 7.1 c eller 7.1 d.

-
2. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskap eller upplösning av registrerat partnerskap som avses i artikel 2.b inte leda till förlust av uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat
- a) om äktenskapet eller det registrerade partnerskap som avses i artikel 2 b, när förfarandet för äktenskapsskillnad eller ogiltigförklaring av äktenskapet eller upplösning av det registrerade partnerskapet inleds, har varat i minst tre år, varav minst ett år i den mottagande medlemsstaten, eller
 - b) om vårdnaden av unionsmedborgarens barn genom överenskommelse mellan makarna eller partnerna som avses i artikel 2.b eller genom ett domstolsbeslut har överlåtits på den make, maka eller partner som inte är medborgare i en medlemsstat, eller
 - c) om detta är befogat med hänsyn till särskilt svåra omständigheter t.ex. att ha varit utsatt för våld i hemmet medan äktenskapet eller det registrerade partnerskapet bestod, eller
 - d) om den make, maka eller partner som avses i artikel 2.b, som inte är medborgare i en medlemsstat, genom överenskommelse mellan makarna eller partnerna eller genom ett domstolsbeslut har rätt till umgänge med ett underårigt barn, förutsatt att domstolen har fastställt att denna umgängesrätt måste ske i den mottagande medlemsstaten och under så lång tid som krävs.

Innan personerna i fråga förvärvar permanent uppehållsrätt skall det fortfarande vara ett krav för uppehållsrätten att de kan visa att de är anställda eller egenföretagare eller har tillräckliga tillgångar för sig själva och sina familjemedlemmar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under sin uppehållsperiod, samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten, eller att de är medlemmar i en familj som redan är bildad i den mottagande medlemsstaten av en person som uppfyller dessa krav. "Tillräckliga tillgångar" skall vara sådana som anges i artikel 8.4.

Den uppehållsrätt som sådana familjemedlemmar har är uteslutande på personlig grund.

Artikel 14

Bibehållen uppehållsrätt

1. Unionsmedborgare och deras familjemedlemmar skall ha uppehållsrätt enligt artikel 6 så länge de inte blir en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem.
2. Unionsmedborgare och deras familjemedlemmar skall ha uppehållsrätt enligt artiklarna 7, 12 och 13 så länge de uppfyller villkoren i dessa artiklar.

I särskilda fall då det finns rimliga tvivel på huruvida en unionsmedborgare eller dennes familjemedlemmar uppfyller kraven i artiklarna 7, 12 och 13 får medlemsstaterna kontrollera att dessa krav är uppfyllda. Denna kontroll skall inte genomföras systematiskt.

-
3. En utvisningsåtgärd skall inte vara den automatiska följderna av att unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar har anlitat det sociala biståndssystemet i den mottagande medlemsstaten.
 4. Genom undantag från punkterna 1 och 2 och utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i kapitel VI får en utvisningsåtgärd under inga förhållanden vidtas mot unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar
 - a) om unionsmedborgarna är anställda eller egenföretagare, eller
 - b) om unionsmedborgarna har kommit till den mottagande medlemsstatens territorium för att söka arbete. I detta fall kan unionsmedborgarna och deras familjemedlemmar inte utvisas så länge unionsmedborgarna kan styrka att de fortfarande söker arbete och att de verkligen har möjlighet att få anställning.

Artikel 15

Rättssäkerhetsgarantier

1. Förfarandena i artiklarna 30 och 31 skall på motsvarande sätt tillämpas på alla beslut som på andra grunder än allmän ordning, säkerhet eller hälsa begränsar unionsmedborgares och deras familjemedlemmars fria rörlighet.
2. Att det pass eller identitetskort som användes för att resa in i den mottagande medlemsstaten och som legat till grund för utfärdande av bevis om registrering eller uppehållskort, har upphört att gälla, får inte ligga till grund för utvisning från den mottagande medlemsstaten.
3. Den mottagande medlemsstaten får inte kombinera ett beslut om utvisning enligt punkt 1 med ett återreseförbud.

KAPITEL IV

Permanent uppehållsrätt

Avsnitt I

Berättigande

Artikel 16

Allmän regel för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar

1. Unionsmedborgare som har uppehållit sig lagligt under en fortlöpande period av fem år i den mottagande medlemsstaten skall ha permanent uppehållsrätt där. Denna rätt skall inte vara underkastad villkoren i kapitel III.
2. Bestämmelserna i punkt 1 skall också tillämpas på familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, men som lagligt har uppehållit sig tillsammans med unionsmedborgaren i den mottagande medlemsstaten under en period av fem på varandra följande år.
3. Stadigvarande uppehåll skall inte påverkas av tillfällig frånvaro som inte överstiger sammanlagt sex månader per år eller av längre frånvaro på grund av obligatorisk militärtjänst eller av en frånvaro på högst tolv på varandra följande månader av viktiga skäl, t.ex. graviditet och förlossning, allvarlig sjukdom, studier eller yrkesutbildning, eller utstationering på grund av arbete i en annan medlemsstat eller i tredje land.

4. När uppehållsrätt väl har förvärvats skall den endast kunna gå förlorad genom bortovaro från den mottagande medlemsstaten i mer än två på varandra följande år.

Artikel 17

Undantag för personer som inte längre arbetar i den mottagande
medlemsstaten och deras familjemedlemmar

1. Genom undantag från artikel 16 skall följande personer ges permanent uppehållsrätt i den mottagande medlemsstaten, även om de inte har varit bosatta där under en fortlöpande period av fem år:

- a) Anställda eller egenföretagare som, när de upphör att arbeta, har uppnått den ålder som enligt den mottagande medlemsstatens lag krävs för rätt till ålderspension eller anställda som upphör att vara anställda i samband med förtidspensionering, om de har arbetat och uppehållit sig i den medlemsstaten åtminstone under de tolv föregående månaderna och fortlöpande har uppehållit sig i landet i minst tre år.

Om lagen i den mottagande medlemsstaten inte tillerkänner vissa kategorier av egenföretagare rätt till ålderspension, skall åldersvillkoret anses uppfyllt när personen i fråga har uppnått en ålder av 60 år.

- b) Anställda eller egenföretagare som fortlöpande har uppehållit sig i den mottagande medlemsstaten i mer än två år och slutar arbeta där som följd av permanent arbetsoförmåga.

Om denna oförmåga beror på en arbetsolycka eller yrkessjukdom som berättigar personen i fråga till en förmån som helt eller delvis utbetalas av en institution i den mottagande medlemsstaten, skall inga krav ställas på uppehållets längd.

- c) Anställda eller egenföretagare som efter tre års fortlöpande anställning och uppehåll i den mottagande medlemsstaten arbetar som anställda eller egenföretagare i en annan medlemsstat men behåller sin bostad i den mottagande medlemsstaten och återvänder dit i regel varje dag eller åtminstone en gång i veckan.

För förvärv av de rättigheter som avses i a och b skall anställningsperioder i den medlemsstat där den berörda personen arbetar betraktas som om de tillbringats i den mottagande medlemsstaten.

Perioder av ofrivillig arbetslöshet som vederbörligen registrerats av en behörig arbetsförmedling eller perioder av ofrivilliga avbrott i arbetet och frånvaro från eller upphörande av verksamheten som beror på sjukdom eller olycksfall, skall anses som yrkesverksamma perioder.

2. Villkoren avseende uppehållets och anställningens längd i punkt 1a och villkoret avseende uppehållets längd i punkt 1b skall inte tillämpas om den anställdes eller egenföretagarens make eller partner enligt artikel 2.2 b är medborgare i den mottagande medlemsstaten eller har förlorat sitt medborgarskap i den medlemsstaten som en följd av äktenskapet med den anställda eller egenföretagaren i fråga.

3. Oavsett medborgarskap skall familjemedlemmar till en anställd eller egenföretagare som uppehåller sig tillsammans med denne i den mottagande medlemsstaten ha permanent uppehållsrätt i den medlemsstaten om den anställde eller egenföretagaren själv har förvärvat permanent uppehållsrätt i den medlemsstaten med stöd av punkt 1.
4. Om emellertid den anställde eller egenföretagaren avlider medan han fortfarande är yrkesverksam, men innan han förvärvat permanent uppehållsrätt i den mottagande medlemsstaten med stöd av punkt 1, skall dennes familjemedlemmar som uppehåller sig tillsammans med denne i den mottagande medlemsstaten dock ha permanent uppehållsrätt där, om
- a) den anställde eller egenföretagaren vid sin död fortlöpande uppehållit sig i den medlemsstaten i två år,
 - b) dödsfallet beror på en arbetsolycka eller en yrkessjukdom, eller
 - c) den efterlevande maken har förlorat sitt medborgarskap i den medlemsstaten som en följd av äktenskapet med den anställde eller egenföretagaren i fråga.

Artikel 18

Förvärv av permanent uppehållsrätt för vissa familjemedlemmar
som inte är medborgare i en medlemsstat

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 17 skall unionsmedborgares familjemedlemmar som avses i artikel 12.2 och artikel 13.2 som uppfyller villkoren däri förvärva permanent uppehållsrätt efter lagligt uppehåll under fem på varandra följande år i den mottagande medlemsstaten.

Avsnitt II

Administrativa formaliteter

Artikel 19

Intyg om permanent uppehållsrätt för unionsmedborgare

1. Medlemsstaterna skall, efter att ha kontrollerat uppehållets varaktighet, efter ansökan utfärda ett intyg om permanent uppehållsrätt för unionsmedborgare som uppfyller villkoren för permanent uppehållsrätt.
2. Intyget om permanent uppehållsrätt skall utfärdas snarast möjligt.

Artikel 20

Permanent uppehållskort för familjemedlemmar
som inte är medborgare i en medlemsstat

1. Medlemsstaterna skall för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat men som uppfyller villkoren för permanent uppehållsrätt utfärda ett permanent uppehållskort senast sex månader efter det att ansökan lämnades in. Det permanenta uppehållskortet skall förnyas automatiskt vart tionde år.
2. Ansökan om permanent permanent uppehållskort skall lämnas in innan det uppehållskortet löper ut. Om den berörde personen underlåter att ansöka om permanent uppehållskort får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.
3. Avbrott i uppehållet som inte överstiger två på varandra följande år skall inte påverka uppehållskortets giltighet.

Artikel 21

Stadigvarande uppehåll

Vid tillämpningen av detta direktiv får stadigvarande uppehåll styrkas med varje bevismedel som godtas i den mottagande medlemsstaten. Varje verkställt utvisningsbeslut mot den berörda personen som verkställts i vederbörlig ordning skall medföra att det stadigvarande uppehållet anses avbrutet.

KAPITEL V

Gemensamma bestämmelser om uppehållsrätt
och permanent uppehållsrätt*Artikel 22*

Territoriell räckvidd

Upphållsrätt och permanent uppehållsrätt skall gälla inom den mottagande medlemsstatens hela territorium. Medlemsstaterna får begränsa den territoriella giltigheten för uppehållsrätt och permanent uppehållsrätt endast om sådana begränsningar även gäller medlemsstatens egna medborgare.

Artikel 23

Närstående rättigheter

Unionsmedborgares familjemedlemmar som har uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt i en medlemsstat skall, oavsett medborgarskap, ha rätt att ta anställning eller inleda verksamhet som egenföretagare.

Artikel 24

Likabehandling

1. Om inte annat följer av sådana specifika bestämmelser som uttryckligen anges i fördraget och sekundärlagstiftningen skall alla unionsmedborgare som enligt detta direktiv uppehåller sig i den mottagande medlemsstaten åtnjuta samma behandling som den medlemsstatens egna medborgare inom de områden som omfattas av fördraget. Även familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, men som har uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt, skall åtnjuta denna rättighet.
2. Genom undantag från punkt 1 skall den mottagande medlemsstaten inte vara skyldig att bevilja socialt bistånd under uppehållets första tre månader, eller i förekommande fall den längre period som anges i artikel 14.4 b, och heller inte innan permanent uppehållsrätt beviljats vara skyldig att bevilja bistånd till uppehälle för studier inklusive yrkesutbildning i form av studiebidrag eller studielån till andra personer än anställda eller egenföretagare, personer som behåller sådan ställning eller deras familjemedlemmar.

Artikel 25

Allmänna bestämmelser om uppehållsdokument

1. Innehav av sådant bevis om registrering som avses i artikel 8, av ett intyg om permanent uppehållsrätt, av ett intyg om att ansökan om uppehållskort för familjemedlemmar har lämnats in, av ett uppehållskort eller av ett permanent uppehållskort, får under inga förhållanden göras till ett villkor för att utöva en rättighet eller för att administrativa formaliteter skall utföras, då innehav av rättigheter kan styrkas genom andra bevismedel.

2. De handlingar som anges i punkt 1 skall utfärdas gratis eller mot betalning av ett belopp som inte överstiger de avgifter som landets egna medborgare betalar för liknande handlingar.

Artikel 26

Kontroller

Medlemsstaterna får kontrollera att eventuella krav i nationell lagstiftning på att utländska medborgare alltid skall medföra bevis om registrering eller uppehållskort följs, förutsatt att de ställer samma krav på sina egna medborgare i fråga om dessas identitetskort. Medlemsstaterna får tillämpa samma sanktioner för överträdelse av detta krav som de tillämpar på sina egna medborgare för underlåtelse att medföra identitetskort.

KAPITEL VI

Begränsningar i rätten till inresa och uppehåll av hänsyn till
allmän ordning, säkerhet eller hälsa

Artikel 27

Allmänna principer

1. Med förbehåll för bestämmelserna i detta kapitel får medlemsstaterna begränsa den fria rörligheten för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa. Sådana hänsyn får inte åberopas för att tjäna ekonomiska syften.

2. Åtgärder som vidtas med hänsyn till allmän ordning eller säkerhet skall överensstämma med proportionalitetsprincipen och uteslutande vara grundade på vederbörandes personliga beteende. Tidigare straffdomar skall inte i sig utgöra skäl för sådana åtgärder.

Den berörda personens personliga beteende måste utgöra ett verkligt, faktiskt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse. Motiveringar som inte beaktar omständigheterna i det enskilda fallet eller som tar allmänpreventiva hänsyn skall inte accepteras.

3. För att bedöma huruvida den berörda personen är en fara för allmän ordning eller allmän säkerhet får den mottagande medlemsstaten vid utfärdandet av beviset om registrering, eller, om registreringssystem saknas, senast tre månader efter den berörda personens inresa på dess territorium eller från den tidpunkt då personen rapporterar sin närvaro inom dess territorium i enlighet med artikel 5.5 eller när uppehållskortet utfärdas, om den bedömer det som absolut nödvändigt, anmoda ursprungsmedlemsstaten och eventuellt andra medlemsstater att lämna upplysningar om huruvida den berörda personen tidigare har förekommit i polisens register. Sådana förfrågningar får inte göras rutinmässigt. Den tillfrågade medlemsstaten skall svara inom två månader.

4. Den medlemsstat som har utfärdat passet eller identitetskortet skall utan formaliteter åter ta emot dess innehavare på sitt territorium om denne av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa har utvisats från en annan medlemsstat, även om handlingen inte längre är giltig eller innehavarens medborgarskap är ifrågasatt.

Artikel 28

Skydd mot utvisning

1. Innan den fattar ett beslut om utvisning av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet skall den mottagande medlemsstaten beakta sådana faktorer som längden av personens uppehåll inom dess territorium, personens ålder, hälsotillstånd, familjesituation, ekonomiska situation, sociala och kulturella integrering i den mottagande medlemsstaten och banden till ursprungslandet.
2. Den mottagande medlemsstaten får inte fatta beslut om utvisning av unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, som har permanent uppehållsrätt på dess territorium, utom i de fall det föreligger ett allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet.
3. Beslut om utvisning av unionsmedborgare får inte fattas, utom om beslutet grundar sig på tvingande hänsyn till allmän säkerhet såsom de definieras av medlemsstaterna, om de
 - a) har uppehållit sig i den mottagande medlemsstaten under de tio föregående åren, eller
 - b) är underåriga, utom i de fall utvisningen är nödvändig för barnets bästa enligt Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989.

Artikel 29

Folkhälsa

1. De enda sjukdomar som kan motivera åtgärder som begränsar den fria rörligheten skall vara sjukdomar som kan vara epidemiska enligt Världshälsoorganisationens gällande bestämmelser samt andra smittsamma infektions- eller parasitsjukdomar om de i den mottagande medlemsstaten omfattas av skyddsbestämmelser som gäller för de egna medborgarna.
2. Sjukdomar som uppstår senare än tre månader efter inresan får inte ligga till grund för utvisning.
3. Om det finns starkt grundade skäl får en medlemsstat, inom tre månader efter inresan, kräva att personer som uppfyller villkoren för uppehållsrätt genomgår en kostnadsfri hälsoundersökning för att fastställa att de inte lider av någon av de sjukdomar som avses i punkt 1. Sådana hälsoundersökningar får inte göras rutinmässigt.

Artikel 30

Delgivning av beslut

1. Varje beslut som fattas i enlighet med artikel 27.1 skall skriftligen delges de berörda på sådant sätt att de kan förstå beslutets innehåll och följder.
2. De berörda skall ges exakt och fullständig information om de hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa som ligger till grund för ett beslut som gäller dem, såvida detta inte strider mot statens säkerhetsintressen.

3. Delgivningen skall innehålla uppgifter om till vilken domstol eller administrativ myndighet den berörda personen kan lämna in ett överklagande, tidsfristen för överklagande och, i förekommande fall, hur lång tid som står till dennes förfogande för att lämna medlemsstatens territorium. Utom i väl bestyrkta brådskande fall, skall tidsfristen för att lämna territoriet vara minst en månad från datum för delgivningen.

Artikel 31

Rättssäkerhetsgarantier

1. De berörda personerna skall ha tillgång till domstolsprövning och, i förekommande fall, till prövning av administrativ myndighet, i den mottagande medlemsstaten för att överklaga eller begära omprövning av beslut mot dem av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa.

2. Om överklagandet eller begäran om omprövning av beslutet om utvisning åtföljs av en ansökan om ett interimistiskt beslut om att verkställigheten av utvisningen skall skjutas upp, får den faktiska utvisningen från territoriet inte ske förrän det interimistiska beslutet har fattats, utom i de fall

– beslutet om utvisning grundas på ett tidigare rättsligt avgörande, eller

-
- de berörda personerna tidigare har beviljats rättslig prövning, eller
 - beslutet om utvisning grundas på tvingande hänsyn till allmän säkerhet enligt artikel 28.3.

3. Domstolsprövningen skall göra det möjligt att granska beslutets laglighet samt de fakta och omständigheter som ligger till grund för den föreslagna åtgärden. Den skall även garantera att beslutet inte är oproportionerligt, särskilt med hänsyn till kraven i artikel 28.

4. Medlemsstaterna får vägra den berörda personen tillträde till sitt territorium fram till domstolsprövningen, men de får inte hindra denne från att personligen försvara sig vid rättegången, utom om dennes närvaro kan orsaka allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet eller när överklagandet eller omprövningen gäller återreseförbud.

Artikel 32

Varaktigheten av ett återreseförbud

1. Personer som beläggs med återreseförbud av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet får lämna in en ansökan om upphävande av återreseförbudet efter en med hänsyn till omständigheterna skälig frist, och i vart fall efter tre år från och med verkställigheten av beslutet om det slutgiltiga återreseförbudet, som lagligen fattats enligt gemenskapsrätten, genom att åberopa bevisning som kan styrka att de faktiska omständigheter som låg till grund för beslutet om återreseförbud har ändrats.

Den berörda medlemsstaten skall fatta ett beslut om denna ansökan inom sex månader efter det att den lämnades in.

2. De personer som avses i punkt 1 skall inte ha rätt till inresa på den berörda medlemsstatens territorium under prövningen av deras ansökan.

Artikel 33

Utvisning som påföljd eller särskild rättsverkan

1. Den mottagande medlemsstaten får besluta om utvisning som sanktion eller som särskild rättsverkan till ett frihetsberövande endast om kraven i artiklarna 27, 28 och 29 är uppfyllda.

2. Om ett utvisningsbeslut i enlighet med punkt 1 verkställs mer än två år efter det att beslutet fattades, skall medlemsstaten kontrollera om den berörda personen fortfarande utgör ett verkligt hot mot den allmänna ordningen eller säkerheten, och bedöma om omständigheterna har ändrats sedan utvisningsbeslutet utfärdades.

KAPITEL VII

Slutbestämmelser

Artikel 34

Tillhandahållande av information

Medlemsstaterna skall sprida information om unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars rättigheter och skyldigheter inom det område som omfattas av detta direktiv, i synnerhet genom informationskampanjer via nationella och lokala medier och andra kommunikationsmedel.

Artikel 35

Missbruk av rättigheter

Medlemsstaterna får vidta nödvändiga åtgärder för att neka, avbryta eller dra tillbaka en rättighet enligt detta direktiv i händelse av missbruk av rättigheter eller bedrägeri, till exempel skenäktenskap. En sådan åtgärd skall vara proportionerlig och i enlighet med de rättssäkerhetsgarantier som föreskrivs i artiklarna 30 och 31.

Artikel 36

Sanktioner

Medlemsstaterna skall fastställa bestämmelser om sanktioner för överträdelser av nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv och vidta de åtgärder som krävs för att de skall tillämpas. Sanktionerna skall vara effektiva och proportionerliga. Medlemsstaterna skall anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast ...^{*}, och eventuella senare ändringar så snart som möjligt.

Artikel 37

Mer förmånliga nationella bestämmelser

Bestämmelserna i detta direktiv skall inte påverka lagar eller andra författningar i medlemsstaterna som är mer förmånliga för de personer som omfattas av detta direktiv.

Artikel 38

Upphävande

1. Artiklarna 10 och 11 i förordning (EEG) nr 1612/68 skall upphöra att gälla med verkan från och med ...^{*}.
2. Direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG skall upphöra att gälla med verkan från och med ...^{*}.

^{*} Två år efter det att detta direktiv har trätt i kraft.

3. Hänvisningar till de upphävda bestämmelserna och direktiven skall anses som hänvisningar till detta direktiv.

Artikel 39

Rapportering

Kommissionen skall senast den ...* till Europaparlamentet och rådet överlämna en rapport om tillämpningen av detta direktiv tillsammans med eventuella förslag särskilt om behovet av att förlänga den tidsperiod då unionsmedborgare och deras familjemedlemmar får vistas inom den mottagande medlemsstatens territorium utan villkor. Medlemsstaterna skall lämna kommissionen de uppgifter som behövs för att utarbeta denna rapport.

Artikel 40

Införlivande

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den ...**. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

* Fyra år efter det att detta direktiv har trätt i kraft.

** Två år efter det att detta direktiv har trätt i kraft.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texten till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv tillsammans med en tabell som visar hur bestämmelserna i detta direktiv motsvarar de nationella bestämmelser som antagits.

Artikel 41

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning.

Artikel 42

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 29 april 2004.

På Europaparlamentets vägnar

P. COX

Ordförande

På rådets vägnar

M. McDOWELL

Ordförande